

Skonsolidowany raport kwartalny Grupy Kapitałowej LOTOS

3kw 2017

-
- A. Grupa Kapitałowa LOTOS - Wybrane skonsolidowane dane finansowe 3kw 2017
 - B. Grupa Kapitałowa LOTOS – Kwartalny raport finansowy za 3kw 2017
 - C. Komentarz Zarządu Grupy LOTOS S.A. do wyników skonsolidowanych za 3kw 2017
 - D. Informacje dodatkowe do wyników skonsolidowanych za 3kw 2017

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

	PLN'000		EUR'000	
	9 miesięcy zakończone 30.09.2017	9 miesięcy zakończone 30.09.2016	9 miesięcy zakończone 30.09.2017	9 miesięcy zakończone 30.09.2016
	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Przychody ze sprzedaży	17.164.744	14.564.955	4.032.501	3.333.857
Zysk operacyjny	1.505.874	1.120.016	353.774	256.367
Zysk przed opodatkowaniem	1.712.674	1.080.063	402.357	247.222
Zysk netto	1.187.099	711.728	278.884	162.912
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	1.187.089	711.744	278.882	162.915
Zysk/(Strata) netto przypisany/(a) udziałom niekontrolującym	10	(16)	2	(4)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	1.640.084	805.261	385.304	184.321
Całkowite dochody/(straty) ogółem przypisane akcjonariuszom Jednostki Dominującej	1.640.074	805.277	385.302	184.325
Całkowite dochody/(straty) ogółem przypisane udziałom niekontrolującym	10	(16)	2	(4)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2.112.835	2.126.547	496.367	486.758
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1.104.510)	(626.850)	(259.482)	(143.483)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(204.466)	(529.405)	(48.035)	(121.179)
Przepływy pieniężne netto razem	803.859	970.292	188.850	222.096
Podstawowy zysk netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	6,42	3,85	1,51	0,88
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	6,42	3,85	1,51	0,88

	PLN'000		EUR'000	
	Stan na 30.09.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.09.2017	Stan na 31.12.2016
	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)
Aktywa razem	20.473.195	19.326.309	4.751.153	4.368.515
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	10.065.987	8.610.786	2.335.984	1.946.380
Udziały niekontrolujące	118	108	27	25
Kapitał własny razem	10.066.105	8.610.894	2.336.011	1.946.405

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE

	PLN'000		EUR'000	
	9 miesięcy zakończone 30.09.2017	9 miesięcy zakończone 30.09.2016	9 miesięcy zakończone 30.09.2017	9 miesięcy zakończone 30.09.2016
	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Przychody ze sprzedaży	14.822.857	12.547.506	3.482.323	2.872.072
Zysk operacyjny	687.480	928.838	161.509	212.607
Zysk przed opodatkowaniem	992.421	1.002.704	233.149	229.515
Zysk netto	828.067	831.379	194.537	190.299
Całkowite dochody/(straty) ogółem	1.268.637	929.965	298.040	212.865
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	928.365	1.458.035	218.100	333.738
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(129.407)	(218.515)	(30.401)	(50.017)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(676.858)	(271.838)	(159.014)	(62.223)
Przepływy pieniężne netto razem	122.100	967.682	28.685	221.498
Podstawowy zysk netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	4,48	4,50	1,05	1,03
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	4,48	4,50	1,05	1,03

	PLN'000		EUR'000	
	Stan na 30.09.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.09.2017	Stan na 31.12.2016
	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)
Aktywa razem	14.975.044	14.530.554	3.475.214	3.284.483
Kapitał własny	8.153.372	7.069.608	1.892.129	1.598.013

W celu przeliczenia pozycji wykazanych w tabeli "Wybrane dane finansowe" na EUR zastosowano następujące kursy wymiany:

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono stosując średni kurs NBP obowiązujący w dniu kończącym okres sprawozdawczy:

na dzień 30.09.2017	na dzień 31.12.2016
1 EUR = 4,3091 PLN	1 EUR = 4,4240 PLN

Pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono stosując kurs stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów NBP ustalonych na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego okresu sprawozdawczego:

9 miesięcy zakończone 30.09.2017	9 miesięcy zakończone 30.09.2016
1 EUR = 4,2566 PLN	1 EUR = 4,3688 PLN

Grupa Kapitałowa LOTOS

**KWARTALNY RAPORT FINANSOWY
ZA 3 KWARTAŁ 2017 ROKU**

I. ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2017 ROKU SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZATWIERDZONYCH PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ.....	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	7
DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA.....	8
1. Informacje ogólne.....	8
2. Skład Grupy Kapitałowej.....	8
3. Zmiany struktury jednostki w ciągu okresu śródrocznego, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności.....	10
4. Zasady sporządzania i prezentacji.....	10
4.1 Zasady rachunkowości.....	10
4.2 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania.....	10
4.3 Zastosowane kursy walut.....	10
5. Sezonowość i cykliczność działalności w okresie śródrocznym.....	11
6. Istotne zmiany pozycji sprawozdawczych, kwoty mające znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość, wywierany wpływ lub częstotliwość.....	11
7. Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.....	11
8. Segmenty działalności.....	11
9. Koszty według rodzaju.....	12
10. Pozostałe przychody.....	12
11. Pozostałe koszty.....	12
12. Przychody finansowe.....	13
13. Koszty finansowe.....	13
14. Podatek dochodowy.....	14
14.1 Obciążenia podatkowe.....	14
14.2 Odroczonego podatku dochodowego.....	14
14.2.1 Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego.....	15
15. Zysk netto przypadający na jedną akcję.....	16
16. Dywidendy.....	16
17. Odpisy aktualizujące.....	17
18. Transakcje zakupu i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych.....	18
19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	19
20. Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.....	19
21. Rezerwy.....	20
22. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych.....	21
23. Zobowiązania i aktywa warunkowe.....	21
23.1 Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych.....	21
23.2 Pozostałe zobowiązania warunkowe.....	22
24. Informacje o podmiotach powiązanych.....	22
24.1 Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаныmi, w których Grupa posiada udziały.....	22
24.2 Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą.....	22
24.2.1 Transakcje z jednostkami powiązаныmi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ.....	22
24.3 Wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej.....	23
24.4 Transakcje z podmiotami powiązаныmi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej Spółki.....	23
II. KWARTALNA INFORMACJA FINANSOWA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2017 ROKU.....	24
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	25
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	26
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	27
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	28
ZATWIERDZENIE KWARTALNEGO RAPORTU FINANSOWEGO.....	29

**I. ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2017 ROKU
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZATWIERDZONYCH
PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ**

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
w tysiącach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2016 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Przychody ze sprzedaży	8	6.262.570	17.164.744	5.660.039	14.564.955
Koszt własny sprzedaży	9	(5.064.160)	(14.430.656)	(4.789.996)	(12.106.273)
Zysk na sprzedaży		1.198.410	2.734.088	870.043	2.458.682
Koszty sprzedaży	9	(330.584)	(913.947)	(335.109)	(959.186)
Koszty ogólnego zarządu	9	(113.052)	(328.070)	(103.390)	(314.143)
Pozostałe przychody	10	6.403	36.220	13.043	34.032
Pozostałe koszty	11	(4.703)	(22.417)	(12.904)	(99.369)
Zysk operacyjny		756.474	1.505.874	431.683	1.120.016
Przychody finansowe	12	114.789	373.317	125.010	151.620
Koszty finansowe	13	(53.902)	(169.289)	(62.930)	(194.192)
Udział w wynikach netto wspólnych przedsiębiorstw wycenianych metodą praw własności		1.594	2.772	1.315	2.619
Zysk przed opodatkowaniem		818.955	1.712.674	495.078	1.080.063
Podatek dochodowy od osób prawnych	14.1	(200.200)	(525.575)	(115.150)	(368.335)
Zysk netto		618.755	1.187.099	379.928	711.728

Inne całkowite dochody/(straty)

Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do wyniku:

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(9.709)	12.415	(5.055)	(5.054)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		64.714	543.914	155.600	121.712
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	14.1	(12.296)	(103.344)	(29.564)	(23.125)
Inne całkowite dochody/(straty) netto		42.709	452.985	120.981	93.533
Całkowite dochody/(straty) ogółem		661.464	1.640.084	500.909	805.261

Zysk/(Strata) netto przypisany/(a):

Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		618.750	1.187.089	379.931	711.744
Udziałom niekontrolującym		5	10	(3)	(16)
		618.755	1.187.099	379.928	711.728

Całkowite dochody/(straty) ogółem przypisane:

Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		661.459	1.640.074	500.912	805.277
Udziałom niekontrolującym		5	10	(3)	(16)
		661.464	1.640.084	500.909	805.261

Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej na jedną akcję (w złotych)

Średnia ważona liczba akcji w tysiącach sztuk	15	184.873	184.873	184.873	184.873
- podstawowy	15	3,35	6,42	2,06	3,85
- rozwodniony	15	3,35	6,42	2,06	3,85

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
w tysiącach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Nota	30 września 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016 (badane)
AKTYWA		
Aktywa trwałe		
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	8.715.384	8.261.718
Aktywa niematerialne segmentu produkcji i handlu	163.811	170.005
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego	2.440.225	2.389.960
Aktywa niematerialne segmentu wydobywczego	336.263	481.831
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	106.053	98.087
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14.2 425.657	596.034
Pochodne instrumenty finansowe	3.750	20.918
Pozostałe aktywa długoterminowe	284.157	312.113
Aktywa trwałe razem	12.475.300	12.330.666
Aktywa obrotowe		
Zapasy	3.261.833	3.333.591
- w tym zapasy obowiązkowe	2.063.223	2.008.909
Należności z tytułu dostaw i usług	2.646.175	2.251.727
Należności z tytułu podatku dochodowego	2.132	7.973
Pochodne instrumenty finansowe	133.669	79.958
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	424.583	577.236
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19 1.529.503	744.616
Aktywa obrotowe razem	7.997.895	6.995.101
Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży	-	542
Aktywa razem	20.473.195	19.326.309
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		
Kapitał własny		
Kapitał podstawowy	184.873	184.873
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2.228.310	2.228.310
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(372.242)	(812.812)
Zyski zatrzymane	7.947.676	6.945.460
Różnice kursowe z przeliczenia	77.370	64.955
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	10.065.987	8.610.786
Udziały niekontrolujące	118	108
Kapitał własny razem	10.066.105	8.610.894
Zobowiązania długoterminowe		
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20 3.338.707	3.980.537
Pochodne instrumenty finansowe	12.321	36.316
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	14.2 252.819	57.358
Świadczenia pracownicze	176.806	168.537
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1.176.767	1.200.922
Zobowiązania długoterminowe razem	4.957.420	5.443.670
Zobowiązania krótkoterminowe		
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20 1.526.115	1.576.739
Pochodne instrumenty finansowe	56.538	172.920
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1.676.780	1.718.178
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	178.391	49.220
Świadczenia pracownicze	121.846	135.612
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1.890.000	1.619.076
Zobowiązania krótkoterminowe razem	5.449.670	5.271.745
Zobowiązania razem	10.407.090	10.715.415
Kapitał własny i zobowiązania razem	20.473.195	19.326.309

Dodatkowe informacje i objaśnienia do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku załączone na stronach od 8 do 23 stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
w tysiącach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

(sporządzone metodą pośrednią)

	Nota	9 miesięcy zakończone	9 miesięcy zakończone
		30 września 2017	30 września 2016
		(niebadane)	(niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		1.187.099	711.728
Korekty:		1.050.796	1.463.763
Podatek dochodowy	14.1	525.575	368.335
Udział w wynikach netto wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		(2.772)	(2.619)
Amortyzacja	8; 9	639.422	760.191
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych		(25.488)	(126.162)
Odsetki i dywidendy		113.824	134.822
(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej		4.426	7.771
Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych	11	9.231	74.830
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych	12	(232.012)	(19.705)
(Zwiększenie) stanu należności z tytułu dostaw i usług		(394.448)	(743.970)
Zmniejszenie/(Zwiększenie) stanu pozostałych aktywów		130.142	(119.495)
Zmniejszenie stanu zapasów		67.389	151.982
(Zmniejszenie)/Zwiększenie stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług		(41.398)	580.660
Zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań i rezerw		262.402	400.176
(Zmniejszenie) stanu świadczeń pracowniczych		(5.497)	(3.053)
Podatek dochodowy zapłacony		(125.060)	(48.944)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		2.112.835	2.126.547
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Dywidendy otrzymane - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności		2.128	-
Dywidendy otrzymane od jednostek pozostałych		1.657	1.972
Odsetki otrzymane		7.332	7.943
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych		4.774	19.767
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych		(1.130.555)	(915.067)
Wniesienie wkładów pieniężnych - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności		(5.407)	(19.612)
Środki pieniężne przeznaczone na realizację Projektu EFRA		-	375.772
Depozyt zabezpieczający		17.902	(26.263)
Środki przeznaczone na koszty przyszłej likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego		-	(76.309)
Kaucja na zabezpieczenie realizacji kontraktu na usługi inżynierskie, zakupowe i zarządcze związane z morskim centrum wydobywczym na złożu B-8		-	10.619
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		(33)	(5.672)
Inne wydatki inwestycyjne		(2.308)	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(1.104.510)	(626.850)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	20	746.614	240.887
Wpływy z tytułu zaciągniętych pożyczek		-	1.155
Emisja obligacji	20	296.096	-
Wydatki z tytułu spłaty kredytów	20	(768.621)	(751.127)
Wydatki z tytułu spłaty pożyczek	20	(9.667)	(8.584)
Wykup obligacji	20	(160.158)	(19.209)
Zapłacone odsetki		(151.682)	(150.117)
Zapłacone dywidendy		(184.873)	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(27.048)	(22.446)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		54.873	180.036
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(204.466)	(529.405)
Przepływy pieniężne netto razem		803.859	970.292
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(5.149)	(9.322)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto		798.710	960.970
Środki pieniężne na początek okresu		730.758	278.070
Środki pieniężne na koniec okresu	19	1.529.468	1.239.040

Dodatkowe informacje i objaśnienia do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku załączone na stronach od 8 do 23 stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
w tysiącach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowý z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Zyski zatrzymane	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
1 stycznia 2017 (badane)	184.873	2.228.310	(812.812)	6.945.460	64.955	8.610.786	108	8.610.894
Zysk netto	-	-	-	1.187.089	-	1.187.089	10	1.187.099
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-	-	440.570	-	12.415	452.985	-	452.985
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	440.570	1.187.089	12.415	1.640.074	10	1.640.084
Dywidenda	-	-	-	(184.873)	-	(184.873)	-	(184.873)
30 września 2017 (niebadane)	184.873	2.228.310	(372.242)	7.947.676	77.370	10.065.987	118	10.066.105
1 stycznia 2016 (badane)	184.873	2.228.310	(700.888)	5.928.484	71.281	7.712.060	138	7.712.198
Zysk/(Strata) netto	-	-	-	711.744	-	711.744	(16)	711.728
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-	-	98.587	-	(5.054)	93.533	-	93.533
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	98.587	711.744	(5.054)	805.277	(16)	805.261
30 września 2016 (niebadane)	184.873	2.228.310	(602.301)	6.640.228	66.227	8.517.337	122	8.517.459

Dodatkowe informacje i objaśnienia do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku załączone na stronach od 8 do 23 stanowią jego integralną część

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

1. Informacje ogólne

Grupa LOTOS Spółka Akcyjna („Grupa LOTOS S.A.”, „Spółka”, „Jednostka Dominująca”) została utworzona 18 września 1991 roku. Siedziba Spółki mieści się w Polsce pod adresem: 80 – 718 Gdańsk, ul. Elbląska 135.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. („Grupa Kapitałowa LOTOS”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa”) jest wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej oraz ich sprzedaż hurtowa i detaliczna. Grupa prowadzi również działalność w zakresie pozyskiwania oraz eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Grupa LOTOS S.A. zakwalifikowana jest do sektora paliwowego.

2. Skład Grupy Kapitałowej

W skład Grupy Kapitałowej LOTOS wchodzi: Grupa LOTOS S.A. jako Jednostka Dominująca oraz podmioty o profilu produkcyjnym, usługowym i handlowym (spółki zależne oraz spółki pośrednio zależne od Grupy LOTOS S.A.) i fundacja.

Ponadto Grupa posiada udziały we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności.

Poniżej przedstawiono informacje na temat siedziby i przedmiotu działalności wymienionych wyżej podmiotów, a także dane na temat procentowego udziału Grupy w ich własności na dzień 30 września 2017 roku, który nie uległ istotnym zmianom w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, ani 30 września 2016 roku.

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki
Jednostka Dominująca			
Segment produkcji i handlu			
• Grupa LOTOS S.A.	Gdańsk	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (głównie paliw) oraz ich sprzedaż hurtowa	Nie dotyczy
Jednostki bezpośrednio zależne konsolidowane metodą pełną			
Segment wydobywczy			
• LOTOS Petrobaltic S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Petrobaltic S.A.)	Gdańsk	Pozyskiwanie oraz eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%
• LOTOS Upstream Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Gdańsk	Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów	100,00%
Segment produkcji i handlu			
• LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż hurtowa, detaliczna paliw, lekkiego oleju opałowego, zarządzanie siecią stacji paliw LOTOS	100,00%
• LOTOS Oil Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż olejów smarowych i smarów oraz sprzedaż olejów bazowych	100,00%
• LOTOS Asphalt Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż asfaltów	100,00%
• LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Gdańsk	Transport kolejowy	100,00%
• LOTOS Serwis Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki, usługi remontowe	100,00%
• LOTOS Lab Sp. z o.o.	Gdańsk	Wykonywanie analiz laboratoryjnych	100,00%
• LOTOS Straż Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona przeciwpożarowa	100,00%
• LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona mienia i osób	100,00%
• LOTOS Terminale S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Terminale S.A.)	Czechowice-Dziedzice	Magazynowanie i dystrybucja paliw	100,00%
• LOTOS Infrastruktura S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Infrastruktura S.A.)	Jasło	Magazynowanie i dystrybucja paliw, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	100,00%
• LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	Kraków	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%
Jednostki bezpośrednio zależne nieobjęte konsolidacją ⁽²⁾			
• Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o.	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%
• Fundacja LOTOS	Gdańsk	Działalność społecznie użyteczna w sferze zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego, Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej	100,00%

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tys. zł

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki
Jednostki pośrednio zależne konsolidowane metodą pełną			
Segment produkcji i handlu			
GK LOTOS Infrastruktura S.A.			
• RCEkoenergia Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, ciepła i gazu	100,00%
GK LOTOS Terminale S.A.			
• LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Produkcja estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME)	100,00%
Segment wydobywczy			
GK LOTOS Petrobaltic S.A.			
• LOTOS Exploration and Production Norge AS	Norwegia, Stavanger	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej na Norweskim Szelfie Kontynentalnym; świadczenie usług związanych z poszukiwaniem i wydobyciem ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%
• Aphrodite Offshore Services N.V.	Curaçao	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego (spółka nie prowadzi działalności operacyjnej)	99,99%
• B8 Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	99,99%
• B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością BALTIC S.K.A.	Gdańsk	Poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%
• Miliana Shipholding Company Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipholding Company Ltd.)	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług magazynowania i transportu ropy naftowej oraz innych usług w obszarze transportu morskiego	99,99%
• Technical Ship Management Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Technical Ship Management Sp. z o.o.)	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca transport morski, doradztwo w zakresie eksploatacji statków	99,99%
• SPV Baltic Sp. z o.o.	Gdańsk	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%
• Miliana Shipmanagement Ltd.	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%
• Miliana Shipping Group Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipping Group Ltd.)	Cypr, Nikozja	Zarządzanie posiadanymi aktywami	99,99%
• Bazalt Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%
• Granit Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%
• Kambr Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%
• St. Barbara Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%
• Petro Icarus Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%
• Petro Aphrodite Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%
• AB LOTOS Geonafta (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK AB LOTOS Geonafta)	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej, świadczenie usług wiertniczych oraz kupno i sprzedaż ropy naftowej	99,99%
• UAB Genciu Nafta	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	99,99%
• UAB Manifoldas	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	99,99%
• Energobaltic Sp. z o.o.	Władysławowo	Produkcja energii elektrycznej, energii cieplnej, LPG oraz kondensatu gazowego	99,99%
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności			
Segment produkcji i handlu			
• LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o. ⁽³⁾	Gdańsk	Handel paliwem lotniczym oraz usługi logistyczne	50,00%
Segment wydobywczy			
GK LOTOS Petrobaltic S.A.			
• Baltic Gas Sp. z o.o. ⁽⁴⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego (działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego)	49,99%
• Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. ⁽⁴⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	44,78%
GK AB LOTOS Geonafta			
• UAB Minijos Nafta ⁽⁵⁾	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	49,99%

⁽¹⁾ Dnia 10 marca 2017 roku Grupa LOTOS S.A. nabyła 100% udziałów w spółce LOTOS Upstream Sp. z o.o. za łączną cenę 6 tys. zł.

⁽²⁾ Podmioty wyłączone z konsolidacji z uwagi na fakt, iż wielkości wykazywane w sprawozdaniach finansowych tych jednostek na dzień 30 września 2017 roku są nieistotne dla realizacji obowiązku określonego w standardzie MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”.

⁽³⁾ Umowa joint venture Grupy LOTOS S.A. z BP Europe SE na prowadzenie działalności w zakresie dostaw paliwa lotniczego w ramach spółki LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.

⁽⁴⁾ Umowa współpracy spółek LOTOS Petrobaltic S.A. oraz CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. w zakresie zagospodarowania i eksploatacji złóż gazokondensatowych B-4 i B-6 na Morzu Bałtyckim realizowana poprzez spółki celowe Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. (Komplementariusz).
W rozumieniu regulacji MSSF spółki: Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. stanowią wspólne przedsięwzięcia wyceniane przez Grupę metodą praw własności (MSSF 11).

⁽⁵⁾ Wspólne przedsięwzięcie w zakresie działalności poszukiwawczo-wydobywczej ropy naftowej na terytorium Litwy realizowane w formie spółki UAB Minijos Nafta.

3. Zmiany struktury jednostki w ciągu okresu śródrocznego, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejścia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. dnia 31 grudnia 2016 roku (patrz nota 2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016) nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze Grupy.

4. Zasady sporządzania i prezentacji

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS („śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „śródroczne sprawozdanie finansowe”, „skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „sprawozdanie finansowe”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, który został zatwierdzony przez Unię Europejską.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia sytuację finansową Grupy na dzień 30 września 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku, wyniki jej działalności za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku i 2016 roku oraz przepływy pieniężne za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku i 2016 roku.

Śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze zbadanym [Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2016](#), opublikowanym w dniu 7 marca 2017 roku („skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2016”).

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie wartości w nim zaprezentowane, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

4.1 Zasady rachunkowości

Przy sporządzeniu niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano takie same zasady rachunkowości i metody wycień jak przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016 (patrz nota 7 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016), nie dokonywano zmian danych porównawczych ani korekt błędów.

4.2 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania

[Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które opublikowano po dniu 31 grudnia 2016 roku i które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:](#)

- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” opublikowany 18 maja 2017 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później),
- KIMSF Interpretacja 23: Niepewność w ujmowaniu podatku dochodowego opublikowana 7 czerwca 2017 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku),
- Zmiany do MSSF 9: cechy przedpłaty z negatywną rekompensatą opublikowane 12 października 2017 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku),
- Zmiany do MSR 28: Odsetki długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach opublikowane 12 października 2017 (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku).

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardów, interpretacji lub zmian, które nie weszły dotychczas w życie. Zarząd Spółki jest w trakcie analizy ich wpływu na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe sprawozdania finansowe. Wstępna ocena wpływu nowych standardów MSSF 9, 15 i 16 na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy została zaprezentowana w nocie 4 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016.

4.3 Zastosowane kursy walut

Dla potrzeb wyceny bilansowej oraz przeliczenia na złote polskie sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek i grup kapitałowych zastosowano następujące kursy walut obcych ustalone na podstawie notowań ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski („NBP”):

Średni kurs NBP na dzień	30 września 2017 ⁽¹⁾	31 grudnia 2016 ⁽²⁾
USD	3,6519	4,1793
EUR	4,3091	4,4240
NOK	0,4594	0,4868

⁽¹⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 30 września 2017 roku.

⁽²⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Średni kurs NBP za okres sprawozdawczy	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 ⁽¹⁾	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 ⁽²⁾
USD	3,8043	3,9240
EUR	4,2566	4,3688
NOK	0,4607	0,4683

⁽¹⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2017 roku do 30 września 2017 roku.

⁽²⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2016 roku do 30 września 2016 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tys. zł

5. Sezonowość i cykliczność działalności w okresie śródrocznym

Działalność Grupy nie wykazuje sezonowości lub cykliczności w okresie śródrocznym.

6. Istotne zmiany pozycji sprawozdawczych, kwoty mające znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość, wywierany wpływ lub częstotliwość

Wszelkie istotne zmiany pozycji sprawozdawczych po zakończeniu ostatniego rocznego okresu sprawozdawczego, którym był rok 2016, zostały zaprezentowane w podstawowych częściach sprawozdania, uzupełnionych dodatkową informacją zawartą w poszczególnych notach objaśniających.

Opis zmian istotnych pozycji sprawozdawczych oraz czynników wpływających na wyniki finansowe osiągnięte w okresie sprawozdawczym, jak również krótkie podsumowanie wyników segmentów działalności Grupy zawarto w treści Komentarza Zarządu Grupy LOTOS S.A. do wyników skonsolidowanych za 3 kwartał 2017 roku.

7. Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny

W Grupie nie wystąpiły istotne zmiany wartości szacunkowych kwot prezentowanych w poprzednich okresach sprawozdawczych, które miały istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

8. Segmenty działalności

	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	3 miesiące zakończone 30 września							
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	(niebadane)							
Przychody ze sprzedaży:	255.984	245.447	6.098.089	5.522.618	(91.503)	(108.026)	6.262.570	5.660.039
między segmentami	77.097	90.810	14.406	17.216	(91.503)	(108.026)	-	-
poza Grupę Kapitałową	178.887	154.637	6.083.683	5.505.402	-	-	6.262.570	5.660.039
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) (EBIT)	98.821	(12.646)	650.385	445.537	7.268	(1.208)	756.474	431.683
Amortyzacja	69.250	116.462	132.907	121.885	-	(347)	202.157	238.000
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) przed uwzględnieniem amortyzacji (EBITDA)	168.071	103.816	783.292	567.422	7.268	(1.555)	958.631	669.683

	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	9 miesięcy zakończone 30 września							
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	(niebadane)							
Przychody ze sprzedaży:	968.900	861.634	16.534.850	14.012.393	(339.006)	(309.072)	17.164.744	14.564.955
między segmentami	296.381	269.282	42.625	39.790	(339.006)	(309.072)	-	-
poza Grupę Kapitałową	672.519	592.352	16.492.225	13.972.603	-	-	17.164.744	14.564.955
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) (EBIT)	404.902	(31.471)	1.099.833	1.151.847	1.139	(360)	1.505.874	1.120.016
Amortyzacja	232.112	400.362	407.971	360.963	(661)	(1.134)	639.422	760.191
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) przed uwzględnieniem amortyzacji (EBITDA)	637.014	368.891	1.507.804	1.512.810	478	(1.494)	2.145.296	1.880.207

	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	30 września 2017	31 grudnia 2016	30 września 2017	31 grudnia 2016	30 września 2017	31 grudnia 2016	30 września 2017	31 grudnia 2016
	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)
Aktywa razem	4.286.375	4.199.995	17.848.955	16.798.801	(1.662.135)	(1.672.487)	20.473.195	19.326.309

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tys. zł

9. Koszty według rodzaju

	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2016 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Amortyzacja	202.157	639.422	238.000	760.191
Zużycie materiałów i energii ⁽¹⁾	4.361.765	12.144.460	3.943.958	10.117.647
Usługi obce	354.336	1.138.752	384.115	1.095.619
Podatki i opłaty	129.205	371.345	114.433	335.507
Koszty świadczeń pracowniczych	175.631	551.850	163.717	519.301
Pozostałe koszty rodzajowe	67.378	184.825	62.232	189.595
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	214.765	804.198	357.918	627.725
Razem koszty według rodzaju	5.505.237	15.834.852	5.264.373	13.645.585
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego	2.559	(162.179)	(35.878)	(265.983)
Razem	5.507.796	15.672.673	5.228.495	13.379.602
w tym:				
Koszt własny sprzedaży	5.064.160	14.430.656	4.789.996	12.106.273
Koszty sprzedaży	330.584	913.947	335.109	959.186
Koszty ogólnego zarządu	113.052	328.070	103.390	314.143

⁽¹⁾ W tym ujemne różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej ujęte w koszcie własnym sprzedaży za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku: 15.118 tys. zł i 8.142 tys. zł (za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2016 roku: 14.209 tys. zł i 23.941 tys. zł dodatnich różnic kursowych).

10. Pozostałe przychody

	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2016 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych oraz świadczeń pochodzenia z kogeneracji energii	114	1.615	-	14.394
Dotacje	446	12.252	457	1.373
Rezerwy	-	9.879	8.255	6.674
Odszkodowania	3.966	5.838	2.029	5.822
Zwrot akcyzy ⁽¹⁾	1	1.566	1.357	2.443
Pozostałe	1.876	5.070	945	3.326
Razem	6.403	36.220	13.043	34.032

⁽¹⁾ Zwroty podatku akcyzowego nienależnie zapłaconego w poprzednich okresach oraz odliczenia z tytułu zużycia komponentów lub dodatków do produkcji wyrobów gotowych, od których podatek akcyzowy został rozliczony na wcześniejszych etapach obrotu.

11. Pozostałe koszty

	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2016 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Strata z tytułu zaniechanej inwestycji związanej z poszukiwaniem węgłodorodów na koncesji PL643 w Norwegii	-	-	1.476	12.218
Strata z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych, w tym:	-	9.231	4.779	74.830
- odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z infrastrukturą gazociągową ze złoża B-3	-	9.318	-	-
- odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z obszarem Gaz Południe na Morzu Bałtyckim, w tym obszar B-21	-	-	-	64.849
- odpis z tytułu utraty wartości aktywów związanych ze złożem Auksoras na Litwie	-	-	(15)	5.293
- statki	-	-	4.804	4.804
- pozostałe	-	(87)	(10)	(116)
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	-	1.619	-
Rezerwy	2.272	-	-	-
Kary i odszkodowania	334	2.878	87	552
Szkody majątkowe związane z normalną działalnością	463	1.788	330	1.102
Składki członkowskie związane z przynależnością do organizacji branżowych	99	863	239	924
Darowizny na cele społeczne	367	3.495	2.145	5.157
Pozostałe	1.168	4.162	2.229	4.586
Razem	4.703	22.417	12.904	99.369

12. Przychody finansowe

	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2016 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Otrzymane dywidendy	4	4.173	-	2.435
Odsetki:	5.482	14.808	3.488	10.847
- od należności z tytułu dostaw i usług	505	2.060	478	1.845
- od środków pieniężnych	1.102	2.329	125	323
- od lokat	3.882	8.818	2.884	8.567
- pozostałe	(7)	1.601	1	112
Różnice kursowe:	79.053	122.273	61.857	118.619
- od kredytów	27.398	136.774	38.781	42.028
- z przeliczenia pożyczek wewnątrzgrupowych ⁽¹⁾	26.130	(41.995)	10.444	57.701
- od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych	17.778	20.461	8.393	7.987
- od obligacji, w tym od wewnątrzgrupowych ⁽¹⁾	15.509	12.627	9.572	25.155
- od depozytów, lokat i innych środków pieniężnych	(5.005)	(8.241)	(25.430)	(30.384)
- pozostałe	(2.757)	2.647	20.097	16.132
Aktualizacja wartości aktywów finansowych:	30.199	232.012	59.665	19.705
- wycena pochodnych instrumentów finansowych	(33.584)	179.013	38.828	(152.475)
- rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	63.783	52.999	20.837	172.180
Pozostałe	51	51	-	14
Razem	114.789	373.317	125.010	151.620

⁽¹⁾ Zgodnie z regulacjami MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” różnice kursowe dotyczące walutowych transakcji wewnątrzgrupowych ujmowane są w wyniku netto Grupy.

13. Koszty finansowe

	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2016 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Odsetki:	49.298	155.873	56.224	173.248
- od kredytów	28.327	91.046	35.993	112.282
- od pożyczek	884	2.690	1.646	5.055
- od obligacji	3.387	10.064	1.109	3.142
- od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	4.461	14.157	5.189	15.595
- dyskonto od rezerw na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego, na rekultywację oraz pozostałych rezerw	9.193	31.216	10.838	32.289
- koszty dyskonta od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	1.457	4.376	1.307	3.921
- pozostałe	1.589	2.324	142	964
Prowizje bankowe	4.250	12.267	5.058	13.842
Gwarancje bankowe	21	26	1.246	4.661
Pozostałe	333	1.123	402	2.441
Razem	53.902	169.289	62.930	194.192

14. Podatek dochodowy

14.1 Obciążenia podatkowe

	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2016 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Podatek bieżący	179.884	288.426	29.028	58.051
Podatek odroczony	20.316	237.149	86.122	310.284
Razem podatek dochodowy wykazany w wyniku netto	200.200	525.575	115.150	368.335
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	12.296	103.344	29.564	23.125

Dla podmiotów działających na terenie Polski część bieżąca oraz odroczonego podatku dochodowego ustalona została według stawki 19%.

Dla norweskiej spółki zależnej LOTOS Exploration and Production Norge AS marginalna stopa podatkowa wynosi 78% podstawy opodatkowania. Dochody z działalności tej spółki podlegają opodatkowaniu w ramach dwóch równoległych systemów podatkowych: systemu podatku dochodowego (stawka podatku 24%) oraz systemu podatku naftowego (dodatkowa stawka podatku 54%).

Dla litewskich spółek zależnych z GK AB LOTOS Geonafte podatek w części bieżącej i odroczonej ustalony został według stawki 15%.

14.2 Odroczonego podatku dochodowego

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Zmiana stanu
	30 września 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016 (badane)	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	425.657	596.034	(170.377)
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	(252.819)	(57.358)	(195.461)
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	172.838	538.676	(365.838)
Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych			25.345
Podatek odroczony wykazany w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto			103.344
Obciążenie z tytułu podatku odroczonego wykazane w wyniku netto			(237.149)

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tys. zł

14.2.1 Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego

Ze względu na to, że spółki Grupy są odrębnymi podatnikami, podatek odroczonego (aktywa oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego) obliczany jest indywidualnie w poszczególnych spółkach. Spółki w Grupie kompensują aktywa oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego. Aktywa (zobowiązania) z tytułu podatku odroczonego przed kompensatą składają się z następujących pozycji:

	31 grudnia 2016	Podatek odroczonego wykazany w wyniku netto	Podatek odroczonego wykazany w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto	Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych	30 września 2017
	(badane)				(niebadane)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Świadczenia pracownicze	56.670	(2.218)	-	(145)	54.307
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	464	9	-	(1)	472
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych	344.454	(1.863)	-	(21.273)	321.318
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	14.294	(7.325)	-	-	6.969
Różnice kursowe z przeszacowania pozycji w walutach obcych	2.617	(2.590)	-	(27)	-
Odpisy aktualizujące wartość należności	16.389	(389)	-	-	16.000
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	33.090	(5.138)	-	-	27.952
Rezerwy/Aktywa na likwidację kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego oraz rekultywację terenu	474.377	76.758	-	(25.539)	525.596
Aktywa z tytułu niezrealizowanej marży	5.611	(846)	-	-	4.765
Straty podatkowe rozliczane w czasie	344.169	(332.161)	-	(10.269)	1.739
Pozostałe rezerwy	11.120	(1.830)	-	(1)	9.289
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	190.661	-	(103.344)	-	87.317
Pozostałe	18.264	8.775	-	(184)	26.855
	1.512.180	(268.818)	(103.344)	(57.439)	1.082.579
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego					
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych	767.175	(11.676)	-	(27.009)	728.490
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rozliczeń z tytułu wspólnych działań (złoża norweskie)	53.858	(14.320)	-	(2.938)	36.600
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	11.851	(5.129)	-	-	6.722
Różnice kursowe z przeszacowania pozycji w walutach obcych	-	847	-	-	847
Rezerwa z tytułu nabytych litewskich koncesji poszukiwawczo - wydobywczych	17.854	(1.131)	-	(478)	16.245
Naliczone odsetki	84.305	2.592	-	(1)	86.896
Pozostałe	38.461	(2.852)	-	(1.668)	33.941
	973.504	(31.669)	-	(32.094)	909.741
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	538.676	(237.149)	(103.344)	(25.345)	172.838

Przewidywany termin wygaśnięcia dodatnich różnic przejściowych przypada na lata 2017 - 2083.

15. Zysk netto przypadający na jedną akcję

	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2016 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej w tys. zł (A)	618.750	1.187.089	379.931	711.744
Średnia ważona liczba akcji w tys. sztuk (B)	184.873	184.873	184.873	184.873
Zysk netto na jedną akcję (w zł) (A/B)	3,35	6,42	2,06	3,85

Zysk netto przypadający na jedną akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku oraz 2016 roku rozwodniony zysk netto na jedną akcję jest równy zyskowi podstawowemu, ponieważ nie występują instrumenty rozwadniające zysk netto na jedną akcję.

16. Dywidendy

Na dzień 30 września 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku w Grupie LOTOS S.A. występowały ograniczenia do przekazywania funduszy w postaci dywidend. Ograniczenia wynikają z zapisów zawartej w dniu 27 czerwca 2008 roku umowy kredytowej związanej z finansowaniem Programu 10+. Umowa kredytowa ogranicza możliwość wypłaty dywidendy przez Grupę LOTOS S.A., a jej wysokość jest uzależniona od spełnienia określonych warunków, w tym wypracowania odpowiedniej nadwyżki pieniężnej oraz osiągnięcia określonych poziomów wskaźników finansowych.

W dniu 14 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku spółki za rok 2016. Zgodnie z treścią uchwały zysk netto za rok 2016 w wysokości 1.160.834 tys. zł zostanie przeznaczony na:

- częściowe pokrycie straty netto z roku 2014 – kwota w wysokości 975.961 tys. zł,
- wypłatę dywidendy – kwota w wysokości 184.873 tys. zł.

Dywidenda została wypłacona w dniu 29 września 2017 roku. Wysokość dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 1 zł brutto.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tys. zł

17. Odpisy aktualizujące

	Aktywa trwale segmentu wydobywczego		Aktywa trwale segmentu produkcji i handlu		Zapasy		Należności		Razem	
	3 miesiące zakończone 30 września									
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Stan na początek (niebadane)	1.890.147	2.072.526	63.148	74.064	11.204	6.158	162.706	170.387	2.127.205	2.323.135
Utworzenie	(19)	4.813	-	-	560	15.280	103	351	644	20.444
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	61.730	10.541	-	-	-	(5)	-	-	61.730	10.536
Wykorzystanie / Rozwiązanie	(3.692)	809	(56)	(76)	(8.281)	(13.633)	(1.635)	(1.251)	(13.664)	(14.151)
Stan na koniec (niebadane)	1.948.166	2.088.689	63.092	73.988	3.483	7.800	161.174	169.487	2.175.915	2.339.964

	Aktywa trwale segmentu wydobywczego		Aktywa trwale segmentu produkcji i handlu		Zapasy		Należności		Razem	
	9 miesięcy zakończone 30 września									
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Stan na początek (badane)	2.044.028	1.878.275	86.134	76.516	2.057	267.695	165.313	171.640	2.297.532	2.394.126
Utworzenie	10.113 ⁽¹⁾	74.938 ⁽²⁾	-	-	9.875	18.044	4.351	2.317	24.339	95.299
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(102.278)	135.527	-	-	(4)	29	-	-	(102.282)	135.556
Wykorzystanie / Rozwiązanie	(3.697)	(51)	(23.042) ⁽³⁾	(2.528)	(8.445)	(277.968) ⁽⁴⁾	(8.490)	(4.470)	(43.674)	(285.017)
Stan na koniec (niebadane)	1.948.166	2.088.689	63.092	73.988	3.483	7.800	161.174	169.487	2.175.915	2.339.964

⁽¹⁾ W tym kwota 9.318 tys. zł z tytułu odpisu aktualizującego wartość infrastruktury gazociągowej ze złoża B-3. Odpis został ujęty w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji Pozostałe koszty (patrz też nota 11).

⁽²⁾ W tym kwota 5.308 tys. zł z tytułu utworzonego w 1 kwartale 2016 roku odpisu aktualizującego wartość nakładów na złożo Auksoras na Litwie oraz 64.818 tys. zł z tytułu utworzonego w 2 kwartale 2016 roku odpisu aktualizującego wartość nakładów związanych z obszarem Gaz Południe na Morzu Bałtyckim, w tym obszar B-21. Odpisy zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji Pozostałe koszty.

⁽³⁾ W tym kwota 22.143 tys. zł z tytułu wykorzystania odpisów aktualizujących wartość zaniechanych inwestycji w instalacje rafineryjne (bez wpływu na wynik).

⁽⁴⁾ W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2016 roku dokonano odwrócenia odpisów aktualizujących wartość zapasu ropy naftowej i produktów rafineryjnych w łącznej kwocie 262.680 tys. zł (odpis utworzony w 2015 roku, patrz nota 19.1 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015), w tym w 1 kwartale 2016 roku w kwocie 237.062 tys. zł, natomiast w 2 kwartale 2016 roku w kwocie 25.618 tys. zł.

Zgodnie z MSR 2 zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących tę wartość do poziomu ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania, jeżeli ta cena jest niższa.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwale oraz aktywa niematerialne ujęta jest w pozostałej działalności operacyjnej. Efekt aktualizacji wartości zapasów prezentowany jest w koszcie własnym sprzedaży. Utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność.

Informacja na temat testów na utratę wartości aktywów złoża B-8 na Morzu Bałtyckim

W związku z aktualizacją budżetu i harmonogramu projektu oraz profilu produkcyjnego wydobycia ze złoża B-8, w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów związanych z tym złożem.

Główne założenia przyjęte do ustalenia wartości odzyskiwalnej testowanych aktywów były następujące:

- okres prognozy przepływów pieniężnych odpowiada okresowi planowanej eksploatacji,
- stopa dyskonta odpowiada średnioważonemu kosztowi kapitału i skalkulowana została na poziomie 10,07% po uwzględnieniu opodatkowania krańcową stopą opodatkowania 19%,
- wolumeny produkcji według wewnętrznych prognoz Grupy z uwzględnieniem aktualnej informacji geologicznej,
- wolumeny sprzedaży, poziom nakładów inwestycyjnych, poziom kosztów operacyjnych oraz kosztów likwidacji złoża zgodnie z aktualnymi prognozami dotyczącymi złoża B-8.

Na potrzeby szacunków przyjęto następujące założenia cenowe:

- dla ropy naftowej w USD/bbl (za baryłkę ropy, ang. barrel of oil equivalent):

- na lata 2017 – 2022 na poziomie zgodnym z założeniami cenowymi dostępnych rynkowych scenariuszy,
- od roku 2023 ceny ropy naftowej przyjęto przy założeniu braku zmienności notowań w długim okresie kontynuując poziom zbliżony z rokiem 2022 skorygowany o indeks inflacji.

Przeprowadzone testy aktywów złoża B-8 nie wykazały konieczności rozpoznania odpisu aktualizującego, który miałby obniżyć ich wartość.

W związku z dużą zmiennością rynku, w szczególności cen ropy naftowej, istnieje możliwość wystąpienia racjonalnie uzasadnionych zmian przyjętych założeń, które mogą spowodować konieczność aktualizacji wartości bilansowej aktywów związanych z tym złożem. Z uwagi na powyższe Grupa wskazuje na szereg niepewności co do wysokości realizacji aktywów dotyczących między innymi:

- wahań rynkowych cen ropy naftowej,
- przyjętych szacunków nakładów inwestycyjnych dotyczących umów niezakontraktowanych,
- wartości zobowiązań rekultywacyjnych,
- zmienności kursów walut PLN/USD,
- stóp dyskontowych.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości na zmiany kluczowych czynników (każdego osobno) przy następujących założeniach: cena ropy naftowej i gazu ziemnego +/-15%, wolumen produkcji +/-15%, kurs USD/PLN +/-15%, stopa dyskonta +/- 0,5 p.p.

Szacowane zmiany kluczowych założeń pozostają bez wpływu na poziom odpisów aktualizujących aktywów związanych ze złożem B-8.

18. Transakcje zakupu i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych

	9 miesięcy zakończone 30 września 2017	9 miesięcy zakończone 30 września 2016
	(niebadane)	(niebadane)
Zakup aktywów segmentu wydobywczego	209.116	259.916
Zakup aktywów produkcji i handlu	836.419	659.581
Razem	1.045.535	919.497

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku, jak również w okresie porównywalnym, zakupy w segmencie wydobywczym dotyczyły głównie złoża B-8 na Morzu Bałtyckim oraz eksploatacji złóż Heimdal i Sleipner w Norwegii. W segmencie produkcji i handlu zakupy związane były z Projektem EFRA, budową instalacji Węzła Odzysku Wodoru (WOW), oraz rozbudową sieci stacji paliw. Ponadto w okresie 3 kwartałów 2017 roku Grupa zakupiła katalizatory wykorzystywane w procesie rafineryjnym.

Na dzień 30 września 2017 roku nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przyszłe zobowiązania umowne Grupy dotyczące zakupów rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych wynosiły 569.360 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 1.366.651 tys. zł). Zakontraktowane nakłady związane są między innymi z Projektem EFRA, zagospodarowaniem złoża B-8, poszukiwaniem węglowodorów na koncesji "Kamień Pomorski", instalacją WOW, przygotowaniem projektu technologicznego produkcji wysokojakościowych hydrokrakowanych baz olejowych, rozbudową systemu optymalizacji i komponowania benzyn i olejów napędowych oraz modernizacją instalacji odparafinowania rozpuszczalnikowego, a także modernizacją systemów sterowania instalacjami produkcyjnymi rafinerii oraz modernizacją lokomotyw.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku oraz 2016 roku Grupa nie dokonywała istotnych transakcji sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych.

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	30 września 2017	30 września 2016
	(niebadane)	(niebadane)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1.529.503	1.276.876
Kredyty w rachunku bieżącym	(35)	(37.836)
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1.529.468	1.239.040

20. Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	30 września 2017	31 grudnia 2016
	(niebadane)	(badane)
Kredyty bankowe:	4.321.952	5.082.926
- celowe kredyty inwestycyjne	3.903.901	4.429.080
- kredyty obrotowe	105.884	161.805
- kredyt na refinansowanie i finansowanie zapasów	733.762	836.316
- środki zgromadzone na lokatach bankowych zabezpieczających spłatę odsetek oraz rat kapitałowych	(421.595)	(344.275)
Pożyczki	71.549	81.833
Obligacje	319.636	213.014
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	151.685	179.503
Razem	4.864.822	5.557.276
w tym:		
część długoterminowa	3.338.707	3.980.537
część krótkoterminowa	1.526.115	1.576.739

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku oraz 30 września 2016 roku w Grupie nie wystąpiły zdarzenia dotyczące niespłacenia zobowiązań finansowych z tytułu kredytów, pożyczek, leasingu, czy programów emisji obligacji. Nie nastąpiły naruszenia istotnych postanowień tych umów mające wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku wpływy z tytułu zaciągniętych przez Grupę kredytów wyniosły 746,6 mln zł i dotyczyły kredytów inwestycyjnych (534,2 mln zł) i obrotowych (96,5 mln zł) spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. oraz kredytu obrotowego spółki AB LOTOS Geonaftha (115,9 mln zł). Wydatki z tytułu spłaty kredytów w tym samym okresie wyniosły 768,6 mln zł i dotyczyły głównie kredytów inwestycyjnych Jednostki Dominującej (441,4 mln zł), kredytu obrotowego spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. (102,5 mln zł), kredytów spółki AB LOTOS Geonaftha (119,9 mln zł) głównie w związku z refinansowaniem dotychczasowego zadłużenia oraz kredytów spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS (67,1 mln zł). Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej odpowiednio w pozycjach: [Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów](#) oraz [Wydatki z tytułu spłaty kredytów](#).

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku Grupa nie zaciągała pożyczek, natomiast wydatki z tytułu spłaty pożyczek w tym samym okresie wyniosły 9,7 mln zł i dotyczyły głównie spłaty pożyczki na zakup platformy wiertniczej zrealizowany w segmencie wydobywczym w 2014 roku. Powyższa kwota spłaty została zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej w pozycji [Wydatki z tytułu spłaty pożyczek](#).

W dniu 15 lutego 2017 roku, Grupa otrzymała potwierdzenie wypełnienia warunków zawieszających uruchomienie finansowania określonych w zawartych w 2016 roku z Bankiem Gospodarstwa Krajowego S.A. oraz Polskim Funduszem Rozwoju S.A. (Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych) umowach programów obligacji podporządkowanych oraz senioralnych dotyczących finansowania projektu zagospodarowania złoża B8. W dniu 1 marca 2017 roku nastąpiła emisja I transzy obligacji przez spółkę celową B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością BALTIC S.K.A., z której wpływy zaprezentowane zostały przez Grupę w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej w pozycji [Emisja obligacji](#) w kwocie 296,1 mln zł.

W związku z niespełnieniem dwóch kowenantów związanych z powyższymi umowami długoterminowa część zobowiązań z tytułu emisji obligacji w kwocie 87,6 mln zł zaprezentowana została w zobowiązaniach krótkoterminowych. Na dzień 30 września 2017 roku oraz do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zobowiązania z tytułu emisji obligacji nie zostały postawione w stan wymagalności.

W okresie 9 miesięcy zakończonym dnia 30 września 2017 roku Grupa dokonała wykupu części obligacji wyemitowanych przez spółki z Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic S.A. i zaprezentowała wydatki z tego tytułu w kwocie 160,2 mln zł w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej Grupy w pozycji [Wykup obligacji](#).

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tys. zł

21. Rezerwy

	Nota	Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji				Razem	Pozostałe rezerwy	Razem
		Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego			Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe			
		Polska	Norwegia	Litwa				
1 stycznia 2017 (badane)		186.532	958.636	13.968	15.188	1.174.324	82.747	1.257.071
Utworzenie		-	-	-	-	-	6.872	6.872
Aktualizacja szacunku kosztów likwidacji		-	-	-	-	-	(584)	(584)
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)	13	3.249	26.847	617	95	30.808	408	31.216
Odsetki od funduszu likwidacji zakładu górniczego		281	-	-	-	281	-	281
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	(54.022)	(355)	-	(54.377)	(2.110)	(56.487)
Wykorzystanie		-	(3.936)	-	-	(3.936)	(32.298)	(36.234)
Rozwiązanie		-	-	-	-	-	(15.433)	(15.433)
30 września 2017 (niebadane)		190.062	927.525	14.230	15.283	1.147.100	39.602	1.186.702
w tym:								
część długoterminowa		190.062	917.957	14.230	13.900	1.136.149	5.187	1.141.336
część krótkoterminowa		-	9.568	-	1.383	10.951	34.415	45.366
1 stycznia 2016 (badane)		191.837	986.439	14.133	25.770	1.218.179	194.165	1.412.344
Utworzenie		-	-	-	-	-	17.710	17.710
Aktualizacja szacunku kosztów likwidacji		-	3.653	-	-	3.653	(11.996)	(8.343)
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)	13	-	29.992	613	58	30.663	1.626	32.289
Odsetki od funduszu likwidacji zakładu górniczego		221	-	-	-	221	-	221
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	81.304	160	-	81.464	12.763	94.227
Wykorzystanie		-	(31.775)	-	(117)	(31.892)	(2.525)	(34.417)
Rozwiązanie		-	-	-	(995)	(995)	(8.981)	(9.976)
30 września 2016 (niebadane)		192.058	1.069.613	14.906	24.716	1.301.293	202.762	1.504.055
w tym:								
część długoterminowa		192.058	986.186	14.906	23.287	1.216.437	28.005	1.244.442
część krótkoterminowa		-	83.427	-	1.429	84.856	174.757	259.613

Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji:

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Polska - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach górniczych B-3 i B-8 oraz fundusz likwidacji zakładu górniczego tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Norwegia - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalni ropy naftowej na złożu YME (w tym rezerwa na przyszłe koszty usunięcia platformy MOPU) oraz kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na złożach Heimdal oraz Sleipner.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Litwa - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji litewskich kopalń ropy naftowej.

Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe - rezerwa na rekultywację oraz koszty rozbiórki i likwidacji wyłączonych z użytkowania instalacji spółki LOTOS Terminale S.A. (GK LOTOS Terminale S.A.), rezerwa na szacunkowe koszty demontażu podwodnego gazociągu ze złoża B-3 należącego do spółki Energobaltic Sp. z o.o. (GK LOTOS Petrobaltic S.A.) oraz na rekultywację terenu i usunięcie zanieczyszczeń.

22. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku w Grupie nie dokonywano zmian w sposobie (metodzie) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej (zasady opisano w notce 7.22 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016) oraz nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej (patrz nota 27.2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016) ani też nie dokonywano zmiany klasyfikacji instrumentów finansowych. Na dzień 30 września 2017 roku jak również 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała pochodne instrumenty finansowe zaliczane do 2 poziomu hierarchii wartości godziwej.

Na dzień 30 września 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości księgowej.

Hierarchia wartości godziwej (Poziom 2)	30 września 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016 (badane)
Aktywa finansowe		
Swap towarowy	31.082	58.734
Opcje towarowe	-	411
Forwardy i spoty walutowe	16.197	8.667
Swap procentowy (IRS)	4.360	3.722
Swap walutowy	85.780	29.342
Razem	137.419	100.876
Zobowiązania finansowe		
Swap towarowy	3.258	18.402
Forwardy i spoty walutowe	5.851	101.642
Swap procentowy (IRS)	33.150	55.127
Swap walutowy	26.600	34.065
Razem	68.859	209.236

23. Zobowiązania i aktywa warunkowe

23.1 Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2016 roku do dnia publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego nie wystąpiły znaczące zmiany w zakresie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzyk Spółki lub jednostek od niej zależnych. Informacje na temat istotnych postępowań przedstawiono w notce 30.1 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016. Zmiany w statusie istotnych postępowań w okresie sprawozdawczym przedstawiono poniżej.

Postępowania sądowe jednostek z Grupy Kapitałowej LOTOS

Porozumienie, którego stroną jest spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS

W wyniku zawartego w 2013 roku porozumienia między spółką Single Buoy Moorings Inc. („SBM”, właściciel przeznaczony do eksploatacji tego złoża platformy wydobywczej) a ówczesnym operatorem złoża YME - spółką Talisman Energy Norge AS („Talisman”) w sprawie usunięcia wadliwej platformy ze złoża YME, spółka SBM zapłaciła udziałowcom projektu YME kwotę 470 mln USD, natomiast Talisman, zobowiązał się do wykonania niezbędnych prac przygotowawczych na platformie i usunięcia jej ze złoża. Część przysługującego Grupie udziału w kwocie porozumienia, tj. 81,78 mln USD została ulokowana na rachunku escrow projektu YME celem jej sukcesywnego wykorzystywania na prowadzenie prac związanych z usunięciem platformy i infrastruktury ze złoża, określonych w porozumieniu.

Dnia 22 sierpnia 2016 roku partnerzy YME zakończyli operację usuwania wadliwej platformy MOPU ze złoża. W 1 kwartale 2017 roku zrealizowano inspekcję caissona (element podwodnej infrastruktury) w wyniku której uznano, że może on stać bez dodatkowego podparcia do 2019 roku (przy założeniu półrocznych inspekcji i nie pogorszonego stanu).

Na dzień 30 września 2017 roku wyrażona w walucie prezentacji wartość ulokowanych na wyodrębnionym rachunku escrow środków pieniężnych pozostałych do wykorzystania zaprezentowano w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji **Pozostałe aktywa** w kwocie 59.390 tys. zł. Wartość pozostałej do wykorzystania rezerwy na przyszłe koszty usunięcia platformy oraz demontażu aktywów trwałych zaprezentowana została w pozycji **Pozostałe zobowiązania i rezerwy** – w części krótkoterminowej - w kwocie 8.595 tys. zł.

Ponadto Grupa zwraca uwagę, że w dniu 17 lipca 2017 roku spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS została poinformowana, że SBM zawarł porozumienie z większością grupą ubezpieczycieli platformy MOPU (73,6%) w celu rozliczenia roszczeń ubezpieczeniowych dotyczących jej wadliwego wykonania. Zgodnie z zawartą umową SBM otrzyma zapłatę gotówkową w wysokości ok. 247 mln USD z tytułu pełnego i ostatecznego rozliczenia roszczenia wobec ubezpieczycieli zawierających ugodowe porozumienie. SBM kontynuuje swoje żądania wobec pozostałych ubezpieczycieli a rozpoczęcie sprawy sądowej planowane jest na październik 2018 roku. Po pokryciu wszystkich kosztów obsługi prawnej oraz innych poniesionych wydatków związanych z pełnymi roszczeniami, pozostałe saldo rozliczeń zostanie podzielone po 50% pomiędzy SBM i Repsol Norge AS („Repsol”, obecny operator na złożu YME). Zgodnie z warunkami umowy z dnia 11 marca 2013 roku 20% z potencjalnej kwoty, którą otrzyma Repsol przynależać będzie dla LOTOS Exploration and Production Norge AS.

Rozliczenia podatkowe spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS

W dniu 1 czerwca 2016 roku spółka LOTOS E&P Norge AS otrzymała wezwanie do złożenia wyjaśnień z dnia 31 maja 2016 roku, w którym norweski Urząd Podatkowy ds. Ropy (ang. Oil Taxation Office, tzw. „OTO”) zakwestionował zaliczenie części poniesionych w latach 2013 - 2014 kosztów finansowych do kosztów uzyskania przychodu dla celów podatkowych, ze względu na występowanie w spółce LOTOS E&P Norge AS cienkiej kapitalizacji w tym okresie. W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku rozliczenia spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS („LOTOS E&P Norge AS”) w zakresie podatku dochodowego za lata 2013 - 2014 były nadal przedmiotem postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez norweski Urząd. Oceniając ryzyko sporu z organem podatkowym i swoją sytuację finansową w latach 2013 - 2014, do których odnosi się OTO oraz stosując analogiczne podejście dla okresu 2015 – 2016, biorąc pod uwagę negatywny wpływ cienkiej kapitalizacji spółka LOTOS E&P Norge AS dokonała na dzień 31 grudnia 2016 roku oceny realizowalności aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od strat podatkowych rozliczanych w czasie, skutkującej obniżeniem ich wartości w 2016 roku o kwotę 80,9 mln zł. Na dzień 30 września 2017 roku Grupa nie dokonała istotnych zmian szacunków w tym zakresie. W dniu 6 września 2017 roku spółka LOTOS E&P Norge AS otrzymała z OTO projekt decyzji, której wstępna analiza potwierdza zakres i wysokość rozpoznanej przez spółkę rezerwy za lata 2013 - 2014. Po przeprowadzeniu pełnej analizy projektu decyzji Urzędu, w listopadzie spółka planuje zwrócić się do Urzędu z odpowiedzią. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego postępowanie jest w toku.

23.2 Pozostałe zobowiązania warunkowe

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2016 roku do dnia publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w zakresie pozostałych istotnych zobowiązań warunkowych Spółki lub jednostek od niej zależnych (patrz nota 30.2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016).

24. Informacje o podmiotach powiązanych

24.1 Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаныmi, w których Grupa posiada udziały

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku oraz 30 września 2016 roku Grupa przeprowadzała istotne transakcje ze spółką LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o. głównie z tytułu sprzedaży paliwa lotniczego. Łączna wartość tych transakcji w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku wynosiła odpowiednio: 135.476 tys. zł i 298.777 tys. zł (w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2016 roku odpowiednio: 70.495 tys. zł i 146.451 tys. zł). Na dzień 30 września 2017 roku saldo nierozliczonych należności z tego tytułu wynosiło 36.539 tys. zł (31 grudnia 2016: 16.141 tys. zł).

24.2 Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą

Na dzień 30 września 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Skarb Państwa był właścicielem 53,19% akcji Grupy LOTOS S.A. W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku oraz 30 września 2016 roku nie wystąpiły transakcje pomiędzy Spółką a Skarbem Państwa.

24.2.1 Transakcje z jednostkami powiązаныmi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku oraz 30 września 2016 roku Grupa przeprowadziła transakcje z podmiotami powiązаныmi poprzez Skarb Państwa, których łączna wartość była istotna. Transakcje były przeprowadzone na zasadach rynkowych i związane były z bieżącą działalnością operacyjną Grupy. Transakcje dotyczyły głównie zakupu ropy naftowej, gazu ziemnego oraz innych paliw, a także sprzedaży paliw oraz usług przewozowych i magazynowych.

	3 miesiące zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2016 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Sprzedaż	133.268	332.821	117.707	238.193
Zakupy	410.206	1.208.242	361.859	846.754
			30 września 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016 (badane)
Należności			71.272	28.894
Zobowiązania			177.126	172.989

Ponadto, na dzień 30 września 2017 roku Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji wobec banków i instytucji finansowych, nad którymi Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ na łączną kwotę 1.202.280 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 899.602 tys. zł). Do podmiotów tych należą między innymi PKO BP S.A., BGK S.A., Polski Fundusz Rozwoju S.A., Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tys. zł

24.3 Wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej

Wynagrodzenia wypłacane członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	2.047	1.120
Zarząd – jednostki zależne ⁽¹⁾		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	309	2.292
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	417	246
Razem	2.773	3.658

⁽¹⁾ Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu Spółki z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku oraz 30 września 2016 roku Spółka nie zawierała żadnych znaczących transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, nie udzielała wymienionym osobom żadnych pożyczek, zaliczek, gwarancji, ani nie zawierała żadnych innych umów o charakterze nierynkowym, bądź o istotnym wpływie na niniejsze sprawozdanie finansowe.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku oraz 30 września 2016 roku, na podstawie złożonych oświadczeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, Grupa LOTOS S.A. nie uzyskała wiedzy o transakcjach zawartych przez ich małżonków, krewnych lub powinowatych w linii prostej do drugiego stopnia lub związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli, bądź z innymi osobami, z którymi mają osobiste powiązania ze Spółką lub z podmiotem Grupy Kapitałowej LOTOS.

Wynagrodzenie wypłacone głównej kadry kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu Spółki)	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia), w tym:	32.858	25.682
- wypłacona nagroda roczna	6.714 ⁽¹⁾	7.001 ⁽²⁾
- wypłacona nagroda jubileuszowa	446	456

⁽¹⁾ Wypłacone w 2017 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2016.

⁽²⁾ Wypłacone w 2016 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2015.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2017 roku ani w okresie porównywalnym Grupa nie udzieliła istotnych kwot pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze członkom głównej kadry kierowniczej.

24.4 Transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej Spółki

W okresach 9 miesięcy zakończonych 30 września 2017 roku oraz 2016 roku Grupa przeprowadzała transakcje ze stronami powiązanymi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej. Transakcje te związane były z bieżącą działalnością operacyjną Grupy i dotyczyły głównie zakupu ubezpieczeń cywilno-prawnych oraz majątkowych w kwocie 25.720 tys. zł (9 miesięcy zakończone 30 września 2016 roku: 9.964 tys. zł). Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi przez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej były przeprowadzane na zasadach rynkowych i na dzień 30 września 2017 roku saldo z tytułu nierozliczonych transakcji ze stronami powiązanymi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej Spółki wynosiło 1.411 tys. zł (31 grudnia 2016 roku: 792 tys. zł).

**II. KWARTALNA INFORMACJA FINANSOWA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ
ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2017 ROKU**

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartałna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
w tysiącach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
	zakończone	zakończone	zakończone	zakończone
	30 września 2017	30 września 2017	30 września 2016	30 września 2016
	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Przychody ze sprzedaży	5.411.204	14.822.857	4.940.528	12.547.506
Koszt własny sprzedaży	(4.725.216)	(13.482.409)	(4.414.861)	(10.901.201)
Zysk na sprzedaży	685.988	1.340.448	525.667	1.646.305
Koszty sprzedaży	(180.311)	(500.869)	(199.258)	(579.757)
Koszty ogólnego zarządu	(56.370)	(160.602)	(50.208)	(149.751)
Pozostałe przychody	908	15.235	2.121	19.542
Pozostałe koszty	(1.488)	(6.732)	(3.090)	(7.501)
Zysk operacyjny	448.727	687.480	275.232	928.838
Przychody finansowe	49.058	395.401	83.565	177.802
Koszty finansowe	(29.347)	(90.460)	(33.048)	(103.936)
Zysk przed opodatkowaniem	468.438	992.421	325.749	1.002.704
Podatek dochodowy od osób prawnych	(87.241)	(164.354)	(62.927)	(171.325)
Zysk netto	381.197	828.067	262.822	831.379
Inne całkowite dochody/(straty)				
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do wyniku:				
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	64.714	543.914	155.599	121.711
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(12.296)	(103.344)	(29.564)	(23.125)
Inne całkowite dochody/(straty) netto	52.418	440.570	126.035	98.586
Całkowite dochody/(straty) ogółem	433.615	1.268.637	388.857	929.965
Zysk netto na jedną akcję (w złotych)				
Średnia ważona liczba akcji w tysiącach sztuk	184.873	184.873	184.873	184.873
- podstawowy	2,06	4,48	1,42	4,50
- rozwodniony	2,06	4,48	1,42	4,50

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartalna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
w tysiącach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	30 września 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016 (badane)
AKTYWA		
Aktywa trwałe		
Rzeczowe aktywa trwałe	6.077.151	6.044.952
Aktywa niematerialne	99.090	104.564
Udziały i akcje	1.670.547	1.670.541
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	-	18.496
Pochodne instrumenty finansowe	3.686	20.816
Pozostałe aktywa długoterminowe	329.658	468.089
Aktywa trwałe razem	8.180.132	8.327.458
Aktywa obrotowe		
Zapasy	2.976.359	3.092.781
- w tym zapasy obowiązkowe	2.069.365	2.015.893
Należności z tytułu dostaw i usług	2.658.900	2.078.482
Pochodne instrumenty finansowe	124.076	79.825
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	378.402	401.283
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	657.175	550.725
Aktywa obrotowe razem	6.794.912	6.203.096
Aktywa razem	14.975.044	14.530.554
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		
Kapitał własny		
Kapitał podstawowy	184.873	184.873
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2.228.310	2.228.310
Kapitał rezerwowý z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(372.242)	(812.812)
Zyski zatrzymane	6.112.431	5.469.237
Kapitał własny razem	8.153.372	7.069.608
Zobowiązania długoterminowe		
Kredyty	2.316.640	3.201.250
Pochodne instrumenty finansowe	5.971	31.123
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	191.764	-
Świadczenia pracownicze	65.438	61.071
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	17.258	19.019
Zobowiązania długoterminowe razem	2.597.071	3.312.463
Zobowiązania krótkoterminowe		
Kredyty	887.096	1.083.579
Pochodne instrumenty finansowe	53.335	150.410
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1.553.818	1.598.172
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	42.214	43.906
Świadczenia pracownicze	41.231	48.288
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1.646.907	1.224.128
Zobowiązania krótkoterminowe razem	4.224.601	4.148.483
Zobowiązania razem	6.821.672	7.460.946
Kapitał własny i zobowiązania razem	14.975.044	14.530.554

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartalna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
w tysiącach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

(sporządzone metodą pośrednią)

	9 miesięcy zakończone 30 września 2017 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2016 (niebadane)
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk netto	828.067	831.379
Korekty:	159.040	625.113
Podatek dochodowy	164.354	171.325
Amortyzacja	294.748	257.982
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych	118	66.544
Odsetki i dywidendy	(58.723)	(37.703)
(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej	99	(13.690)
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych	(184.327)	(33.896)
(Zwiększenie) stanu należności z tytułu dostaw i usług	(580.418)	(643.828)
Zmniejszenie/(Zwiększenie) stanu pozostałych aktywów	118.376	(69.800)
Zmniejszenie stanu zapasów	112.065	57.585
(Zmniejszenie)/Zwiększenie stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	(44.354)	625.750
Zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań i rezerw	339.792	248.048
(Zmniejszenie) stanu świadczeń pracowniczych	(2.690)	(3.204)
Podatek dochodowy (zapłacony)/zwrócony	(58.742)	1.543
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	928.365	1.458.035
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Dywidendy otrzymane	34.575	36.254
Odsetki otrzymane	7.723	9.815
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	261	13.807
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(309.084)	(172.352)
Nabycie udziałów spółki LOTOS Upstream Sp. z o.o.	(6)	-
Wydatki z tytułu dopłat do kapitału	(20)	-
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	(2.500)	(173.609)
Środki pieniężne przeznaczone na realizację Projektu EFRA	-	51.597
Depozyt zabezpieczający	18.044	(26.263)
Przeplýwy w ramach systemu cash pool	121.633	47.908
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	(33)	(5.672)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(129.407)	(218.515)
Przeplýwy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wydatki z tytułu spłaty kredytów	(441.391)	(366.405)
Zapłacone odsetki	(85.357)	(85.757)
Zapłacone dywidendy	(184.873)	-
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	34.763	180.324
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(676.858)	(271.838)
Przeplýwy pieniężne netto razem	122.100	967.682
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(1.828)	(1.589)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	120.272	966.093
Środki pieniężne na początek okresu	536.867	(31.136)
Środki pieniężne na koniec okresu	657.139	934.957

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartalna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku
w tysiącach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowý z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
1 stycznia 2017 (badane)	184.873	2.228.310	(812.812)	5.469.237	7.069.608
Zysk netto	-	-	-	828.067	828.067
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-	-	440.570	-	440.570
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	440.570	828.067	1.268.637
Dywidenda	-	-	-	(184.873)	(184.873)
30 września 2017 (niebadane)	184.873	2.228.310	(372.242)	6.112.431	8.153.372
1 stycznia 2016 (badane)	184.873	2.228.310	(700.888)	4.307.755	6.020.050
Zysk netto	-	-	-	831.379	831.379
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-	-	98.586	-	98.586
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	98.586	831.379	929.965
30 września 2016 (niebadane)	184.873	2.228.310	(602.302)	5.139.134	6.950.015

ZATWIERDZENIE KWARTALNEGO RAPORTU FINANSOWEGO

Niniejszy kwartalny raport finansowy został zatwierdzony do publikacji przez Zarząd w dniu 25 października 2017 roku.

Podpisy członków Zarządu oraz osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS S.A.

Prezes Zarządu

Marcin Jastrzębski

Wiceprezes Zarządu ds. Strategii i Rozwoju

Mateusz Aleksander Bonca

Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji

Jarosław Kawula

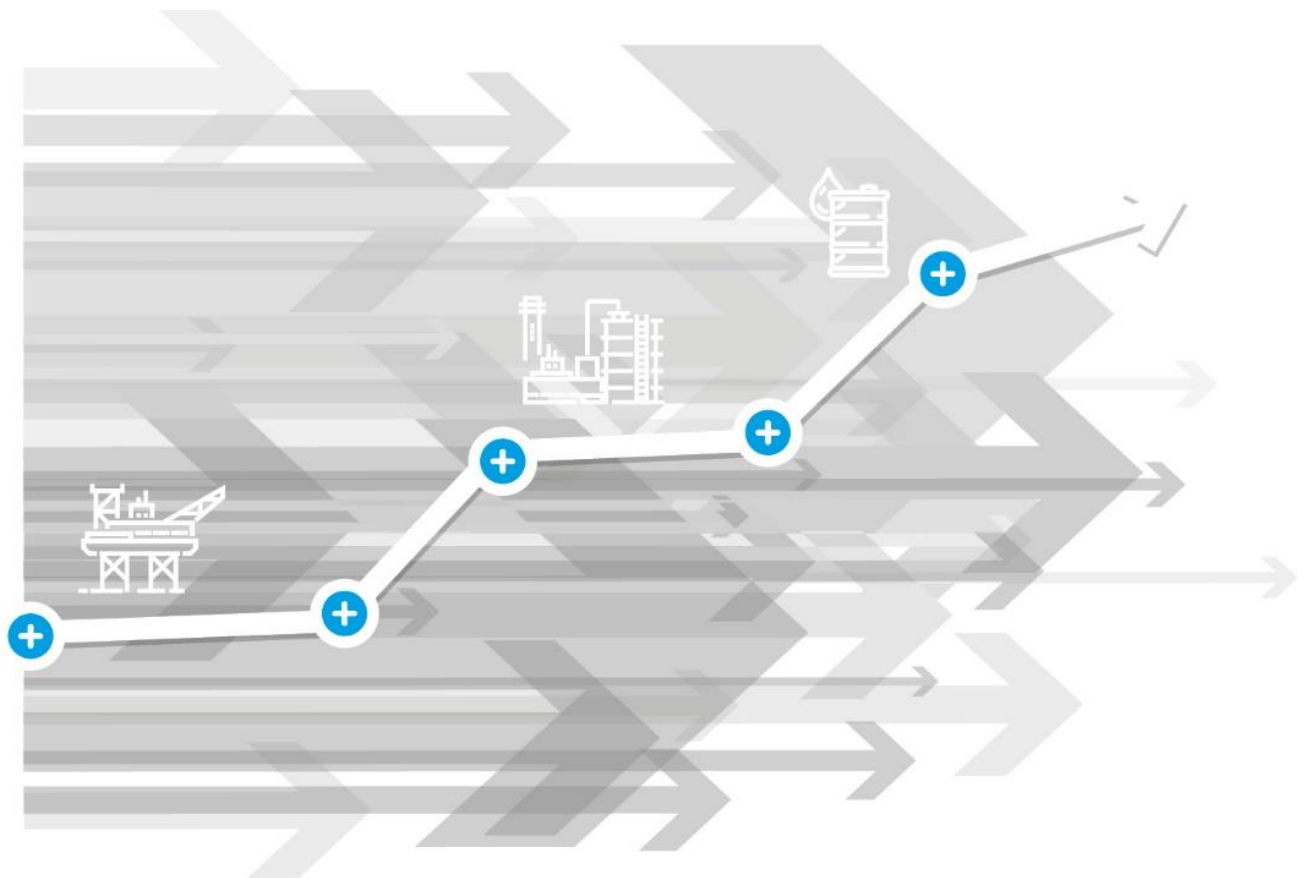
Główny Księgowy

Tomasz Południewski

Komentarz Zarządu Grupy LOTOS S.A. do wyników skonsolidowanych za 3 kwartał 2017 roku

ISIN	Giełda Papierów Wartościowych	Thomson Reuters	Bloomberg
PLLOTOS00025	LTS	LTSP.WA	LTS PW

Otoczenie rynkowe	3
Segment wydobywczy	6
Segment produkcji i handlu	12
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	18
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	22

Dane operacyjne i finansowe za 3kw. 2017 roku i poprzednie okresy są opublikowane (plik excel) w internetowym serwisie relacji inwestorskich inwestor.lotos.pl pod nazwą → [databook](#)

Otoczenie rynkowe

- Wzrost notowań ropy naftowej i gazu ziemnego w ujęciu r/r (odpowiednio: ropa naftowa +14,0%, tj. 6,4 USD/bbl¹; gaz ziemny +33,8%, tj. 7,6 USD/boe²)
- Wzrost modelowej marży rafinerijnej Grupy LOTOS do poziomu 8,57 USD/bbl (tj. +2,56 USD r/r oraz 1,43 USD kw./kw.)
- Istotny wzrost cracków produktowych³ dla średnich destylatów⁴ (tj. średnio o 23%)
- Dalsza poprawa popytu na rynku krajowym (tj. 15% wzrost rejestrowanej konsumpcji diesla w lipcu i sierpniu)
- Realizowana marża w segmencie produkcji i handlu istotnie wsparta premią lądową w sprzedaży paliw na krajowym rynku, w efekcie ograniczenia tzw. „szarej strefy” w handlu paliwami

Notowania ropy Brent/Ural (USD/bbl), gazu ziemnego (USD/bbl) oraz kurs walutowy (USD/PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Thomson Reuters oraz Narodowego Banku Polskiego

¹ Baryłka ropy naftowej

² Baryłka ekwiwalentu ropy naftowej

³ Crack produktowy liczony jest jako różnica pomiędzy notowaniem danego produktu na baryłkę (notowania na tonę po uwzględnieniu odpowiedniego współczynnika gęstości) a notowaniem ropy Ural (notowanie Brent skorygowane o spread Brent/Ural)

⁴ Diesel, paliwo lotnicze i lekki olej opałowy

Notowania ropy Brent, spreadu Brent/Ural i gazu ziemnego oraz modelowa marża rafineryjna Grupy LOTOS

USD/bbl	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Notowania DATED Brent FOB ⁵	52,10	49,56	45,71	5,1%	14,0%
Spread Brent/Ural	1,01	1,52	2,33	-33,6%	-56,7%
Notowania gazu ziemnego ⁶	30,32	26,98	22,66	12,4%	33,8%
Modelowa marża rafineryjna ⁷	8,57	7,14	6,01	20,0%	42,6%

Cracki produktowe ⁸

USD/bbl	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Benzyna	16,29	15,41	13,59	5,7%	19,9%
Benzyna surowa	0,83	0,50	-0,52	66,0%	-
ON (10 ppm)	15,21	13,07	12,34	16,4%	23,3%
Lekki olej opałowy	13,64	11,77	11,07	15,9%	23,2%
Paliwo lotnicze	14,65	12,87	11,91	13,8%	23,0%
Ciężki olej opałowy	-4,52	-4,21	-7,29	-7,4%	38,0%

Źródło: Thomson Reuters

Kurs walutowy

USD/PLN	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Kurs dolara na koniec okresu	3,65	3,71	3,86	-1,6%	-5,4%
Średniokwartalny kurs dolara	3,63	3,83	3,89	-5,2%	-6,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego

⁵ Źródło: Thomson Reuters

⁶ Notowania gazu ziemnego wg UK NBP (tj. brytyjski National Balancing Point) dla porównywalności zostały przeliczone z USD/MWh na USD/boe przy zastosowaniu przelicznika 1,6282 MWh/boe

⁷ Zgodnie z metodologią przyjętą przez Spółkę, *marża modelowa* została obliczona na podstawie danych Thomson Reuters, oddających w dłuższym okresie kierunkowy trend cen, w oparciu o które, Spółka prowadzi działalność handlową. W krótszym horyzoncie czasowym mogą występować różnice pomiędzy notowaniami, na których opiera się marża modelowa a notowaniami stosowanymi w działalności handlowej.

⁸ Crack produktowy liczony jest jako różnica pomiędzy notowaniem danego produktu na baryłkę (notowania na tonę po uwzględnieniu odpowiedniego współczynnika gęstości) a notowaniem ropy Ural (notowanie Brent skorygowane o spread Brent/Ural)

Na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS w 3kw. 2017 roku największy wpływ miały:

- **Surowce i produkty**
 - **segment produkcji i handlu**
wzrost o ok. 42% r/r poziomu modelowej marży rafineryjnej, pozytywnie wpłynął na wypracowanie oczyszczonego zysku EBITDA LIFO w 3kw. 2017 roku w segmencie produkcji i handlu na poziomie 750 mln PLN; wzmocnionego przez poprawę popytu na rynku lokalnym spowodowaną eliminacją szarej strefy w obrocie paliwami i wyższym wzrostem PKB
 - **segment wydobywczy**
na wynik operacyjny segmentu wydobywczego pozytywnie wpłynął wzrost r/r notowań gazu ziemnego o 33,8% i ropy naftowej o 14,0%; powyższy wzrost notowań zniwelował wpływ spadku wydobycia na złożach norweskich
- **Kursy walut**
 - deprecjacja dolara amerykańskiego względem złotówki o 1,6% kw./kw. poskutkowała dodatnimi różnicami kursowymi z przeszacowania zadłużenia Grupy Kapitałowej LOTOS

Segment wydobywczy

- Decyzja Ministra Środowiska o wydaniu wspólnej dla LOTOS i PGNiG koncesji na poszukiwanie węglowodorów w obszarze Górowo Iławeckie
- Reklasyfikacja zasobów złóż B8 i B3
- Oczyszczony zysk EBITDA segmentu wydobywczego na poziomie 168 mln PLN (-21% kw./kw. i +43% r/r)

Zasoby, wydobycie i sprzedaż łącznie ropy naftowej i gazu

Zasoby ropy i gazu na dzień (mln boe) ⁹	30.09.2017	31.12.2016	30.09.2016
Norwegia	22,61	27,59 ¹⁰	14,18
Polska	46,00 ¹¹	38,57	39,05
Litwa	3,69 ¹²	6,54	6,64
Razem	72,30	72,70	59,87

Wydobycie (boe/d) ¹³	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Norwegia	15 275	19 628	15 992	-22,2%	-4,5%
Polska	4 836	4 906	5 449	-1,4%	-11,2%
Litwa	952	1 014	1 074	-6,1%	-11,4%
Razem	21 063	25 548	22 515	-17,6%	-6,4%

Wydobycie (boe)	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Norwegia	1 405 301	1 786 186	1 471 264	-21,3%	-4,5%
Polska	444 924	446 466	501 285	-0,3%	-11,2%
Litwa	87 613	92 245	98 844	-5,0%	-11,4%
Razem	1 937 838	2 324 897	2 071 393	-16,6%	-6,4%

⁹ 2P - zasoby pewne oraz prawdopodobne według międzynarodowej klasyfikacji SPE-PRMS

¹⁰ Wzrost zasobów 2P w Norwegii wykazany na koniec 2016 roku wynika z:

- przekwalifikowania złoża Utgard (8,1 mln na dzień 31.12.2016 roku) z kategorii 2C (tzn. zasoby warunkowe) do kategorii 2P (tzn. zasoby pewne i prawdopodobne) na skutek uzyskania zatwierdzenia planu zagospodarowania tego złoża od norweskiego Ministerstwa Ropy i Energii,
- przeszacowania rezerw na złożach produkcyjnych w Norwegii, związane głównie z planowanym wierceniem uzupełniających otworów produkcyjnych na złożach pakietu Sleipner

¹¹ Zwiększenie zasobów złóż B8 i B3 na skutek reklasyfikacji węglowodorów

¹² Zmiana dotyczy rezerw z kategorii P („probable undeveloped”) i wynika z założenia przez niezależnego audytora braku realizacji dodatkowych wierceń produkcyjnych w otoczeniu aktualnych cen ropy naftowej

¹³ Wydobycie dzienne = wydobycie w okresie/liczba dni kalendarzowych

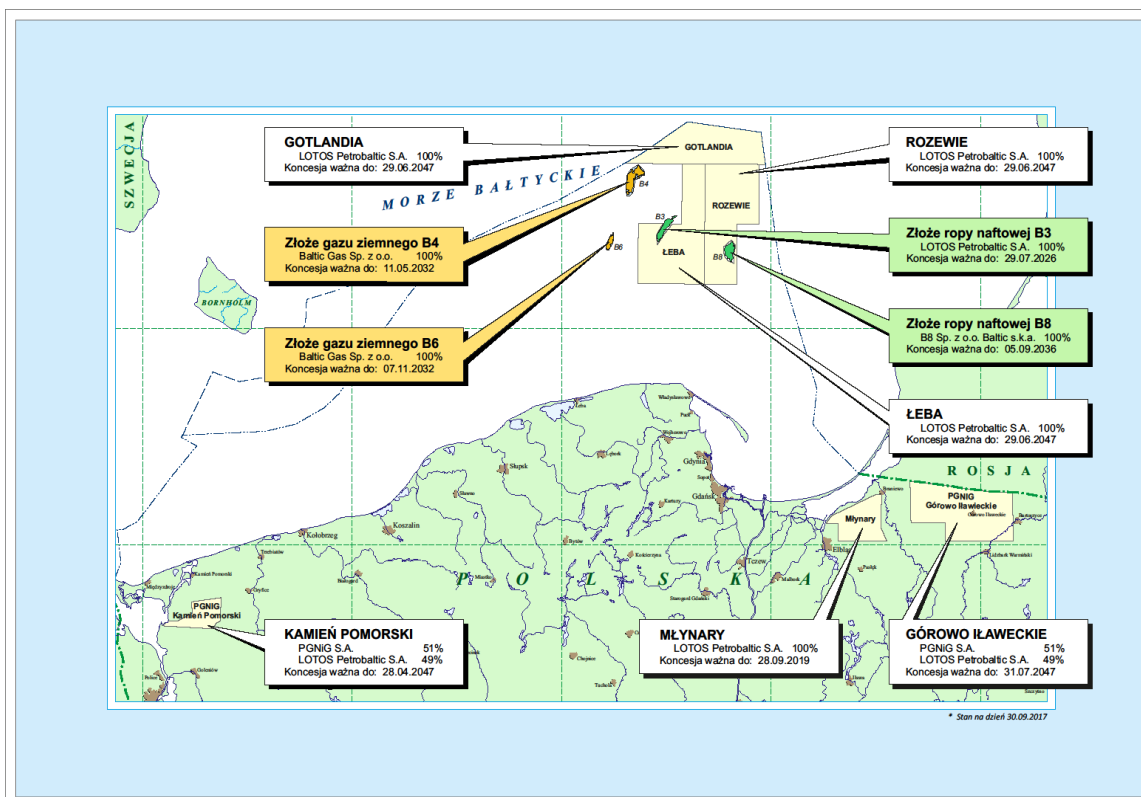
Sprzedaż ropy naftowej i gazu ziemnego (boe)	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Norwegia	1 355 512	1 687 551	1 084 243	-19,7%	25,0%
Polska	326 911	504 060	442 849	-35,1%	-26,2%
Litwa	50 993	98 522	92 255	-48,2%	-44,7%
Razem	1 733 416	2 290 133	1 619 347	-24,3%	7,0%

LOTOS Upstream („LUPS”)

Dla zapewnienia efektywnej realizacji Strategii Grupy LOTOS S.A. w obszarze wydobywczym Spółka podjęła decyzję o reorganizacji tego obszaru w oparciu o wyspecjalizowaną spółkę holdingową – LOTOS Upstream (tzw. „LUPS”). LUPS skupi udziały w spółkach operacyjnych segmentu wydobywczego, aby jako właściciel aktywów finansowych niezbędnych dla realizacji Strategii Grupy LOTOS S.A., stanowić platformę rozwoju całego obszaru wydobycia poprzez możliwość wsparcia spółek operacyjnych w zakresie organizacji finansowania nowych projektów.

LOTOS Petrobaltic S.A. („LPB”)

Koncesje spółek Grupy LOTOS Petrobaltic na Morzu Bałtyckim na dzień 30 września 2017 roku

Źródło: opracowanie własne

W 3kw. 2017 roku LPB kontynuowała wydobycie ropy naftowej ze złoża B3 na Morzu Bałtyckim.

W dniu 31 lipca 2017 roku Minister Środowiska wydał decyzję koncesyjną łączną na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego w obszarze Górowo Iławeckie. Jest to koncesja wspólna LOTOS Petrobaltic S.A. (49%) i PGNiG S.A. (51%). Ważność koncesji to 30 lat, w tym 5 lat fazy poszukiwawczo-rozpoznawczej. W ramach współpracy z PGNiG S.A. na koncesji poszukiwawczo – wydobywczej Kamień Pomorski odwiercony został otwór poszukiwawczy Stawno-1, w którym podczas popróbowania horyzontu złożowego nie uzyskano przepływu węglowodorów. W związku z brakiem przepływu podjęto decyzje o likwidacji otworu.

Spółka celowa B8 Sp. z o.o. Baltic S.K.A. („SPV B8”) realizowała wstępne wydobycie ropy naftowej w ramach projektu zagospodarowania złoża B8 i jednocześnie prowadziła prace związane z przebudową platformy, która będzie pełniła funkcję centrum produkcyjnego na tym złożu.

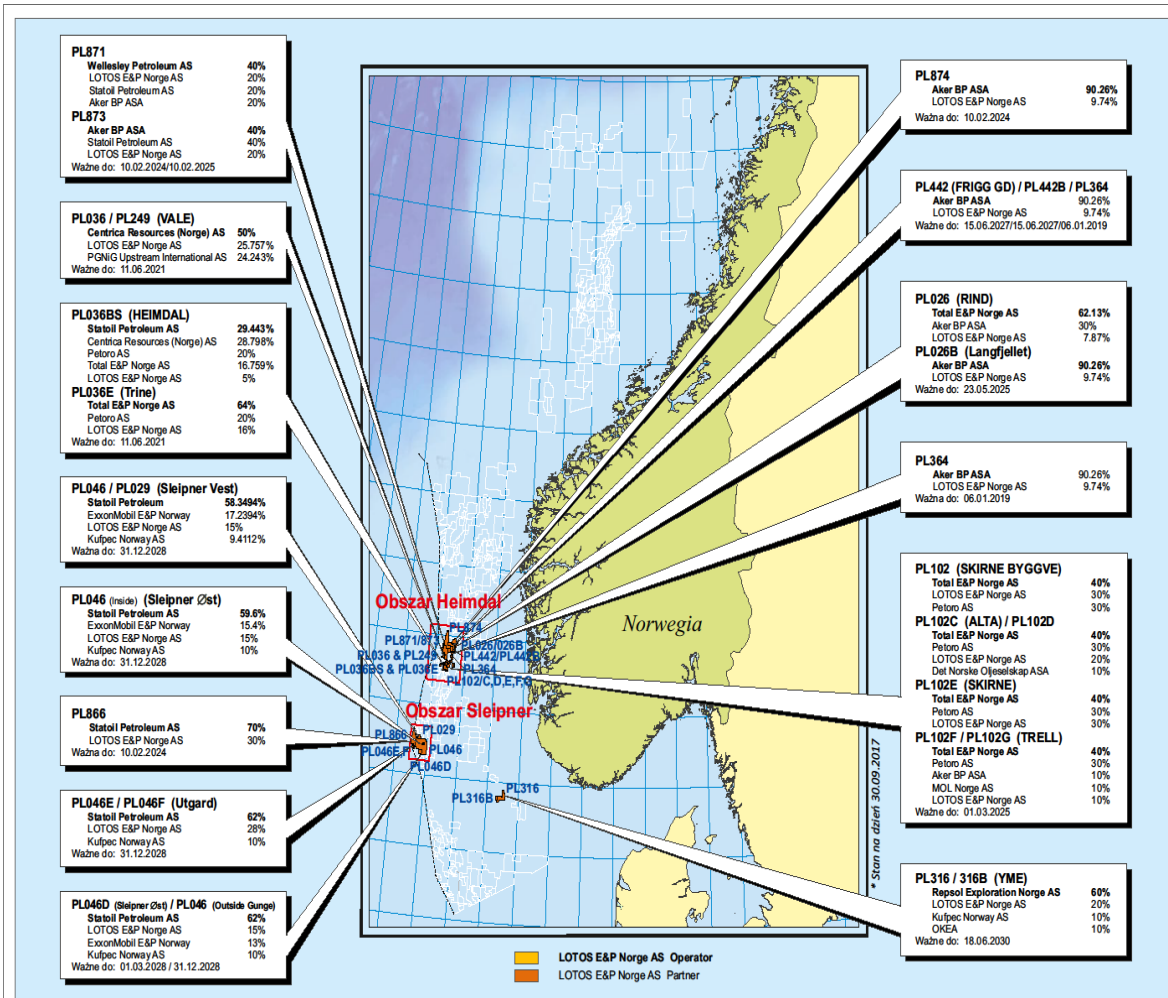
W dniu 12 września 2017 roku Minister Środowiska wydał decyzję zmieniającą warunki koncesji na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie złoża B8 w zakresie wydłużenia okresu obowiązywania koncesji do dnia 5 września 2036 roku, w zakresie możliwości zatłaczania wód złożowych do górotworu oraz wprowadzenie zapisu umożliwiającego wiercenia maksymalnie do trzech nowych otworów: 2 produkcyjnych i 1 zatłaczającego wraz z ewentualną rekonstrukcją otworów już istniejących. Na podstawie zatwierdzonej decyzją Ministra Środowiska "Dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża ropy naftowej B8", wskazano wzrost możliwych do wydobycia węglowodorów ze złoża o 8,2 mln boe, w stosunku do wcześniej zatwierdzonych zasobów. W związku z powyższym, rezerwy złoża B8 w kategorii 2P wykazane zostały na poziomie 37,2 mln boe na dzień 30 września 2017 roku (przyrost w stosunku do 29,0 mln boe na dzień 30 czerwca 2017 roku).

LPB we współpracy z CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. kontynuowała prace przygotowawcze do zagospodarowania złóż gazowych B4/B6 w ramach tzw. Baltic Gas Project.

W dniu 25 lipca 2017 roku Minister Środowiska wydał decyzje zmieniające warunki koncesji na wydobywanie gazu ziemnego ze złóż B4 i B6, dostosowujące ich harmonogramy do realizacji Projektu zagospodarowania złóż gazowych B4/B6.

LOTOS Exploration & Production Norge AS (LOTOS Norge)

Koncesje LOTOS Exploration & Production Norge AS na dzień 30 września 2017 roku

Źródło: opracowanie własne

W 3kw. 2017 roku spółka LOTOS Norge w ramach konsorcjum wydobywała gaz ziemny i kondensat ze złóż Atla, Skirne (w ramach pakietu aktywów wydobywczych Heimdal), a także ze złóż Sleipner Ost i Vest, Loke oraz Gungne (w ramach pakietu aktywów wydobywczych Heimdal od 9 czerwca trwa przerwania w produkcji na złożu Vale, który był główną przyczyną ograniczenia wydobycia z obszaru Heimdal (- 1,4 kboe/d kw./kw, w proporcji ok. 40% kondensatu vs. ok. 60% gazu ziemnego). Przywrócenie wydobycia ze złoża Vale planowane jest na połowę listopada 2017 roku.

W ramach koncesji PL442 (tzw. Frigg GD z udziałem LEPN 9,7%, operator Aker BP z udziałem 90,3%), odwiercony został otwór rozpoznawczy, około 12 km na północny wschód od złoża Frøy. Aktualnie trwają analizy wyników otworu w celu oszacowania zasobów. Prace rozpoznawcze realizowane są w ramach budowania pozycji w obszarze na północ od hubu Heimdal i planowanym wspólnym zagospodarowaniu odkrytych złóż w tym rejonie (Frigg GD, Langfjellet, Rind, Fulla).

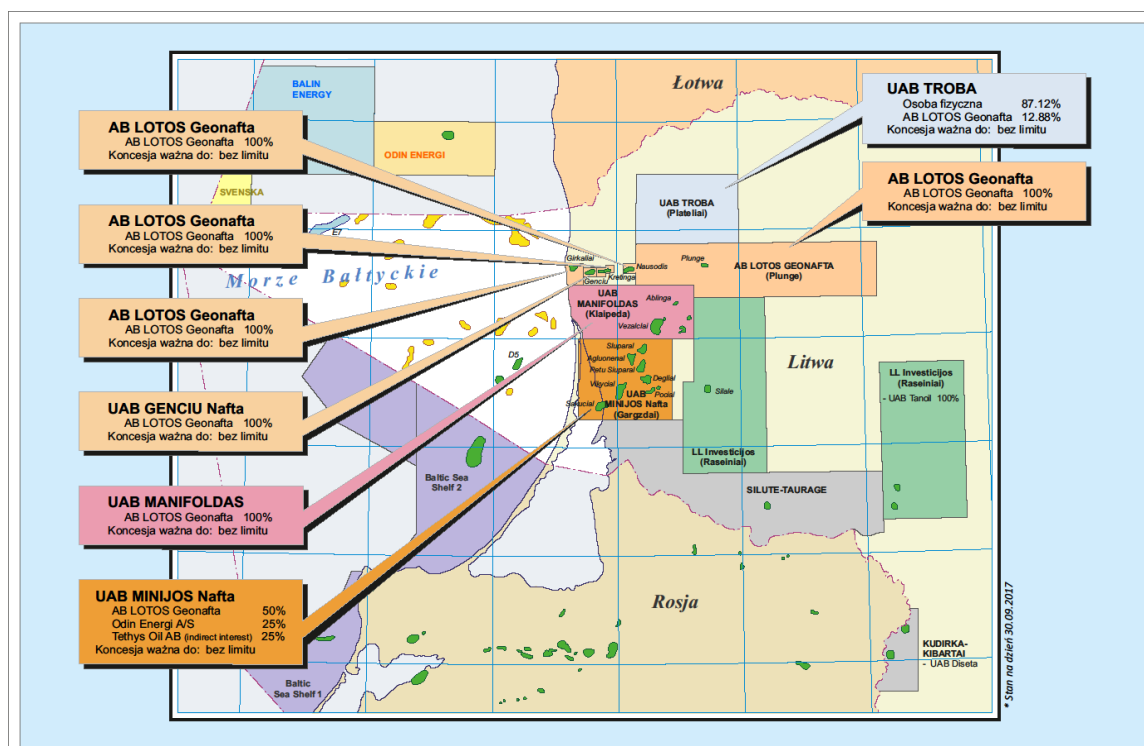
Ponadto, w 3 kw. 2017 roku realizowany był projekt zagospodarowania złoża Utgard. Operatorem złoża jest firma Statoil, a zagospodarowanie realizowane jest w modelu tzw. „fast track” z wykorzystaniem synergii z

hubem Sleipner. Planowana produkcja komercyjna węglowodorów z tego złoża planowana jest na 2019 rok. W pierwszych pięciu latach zakłada się roczny wolumen wydobycia na poziomie 4 tys boe/d. Zasoby wydobywalne złoża Utgard to 8,1 mln boe dla udziału LOTOS.

W ramach projektu Yme, w 3 kw. 2017 roku trwały negocjacje kontraktu na wynajęcie platformy która będzie stanowiła centrum produkcyjne na złożu oraz finalizowany był Plan Zagospodarowania Złoża (ang. PDO). Zatwierdzenie PDO na poziomie partnerów koncesji planowane jest w 4kw. 2017 roku. Zasoby wydobywalne złoża YME to ok. 12-15 mln bbl ropy naftowej dla udziału LOTOS.

Grupa Kapitałowa AB LOTOS Geonaftha

Koncesje Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonaftha na dzień 30 września 2017 roku

Źródło: opracowanie własne

W 3kw. 2017 roku spółki z litewskiej Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonaftha kontynuowały wydobycie ropy naftowej ze złóż lądowych: Girkaliai, Kretinga, Nausodis i Genciu, Vezaiciai, Liziai, Ablinga.

Wyniki operacyjne segmentu wydobywczego

mln PLN	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Przychody ze sprzedaży	256,0	344,3	245,4	-25,6%	4,3%
Wynik operacyjny EBIT	98,8	123,7	-12,7	-20,1%	-878,0%
Amortyzacja	69,3	79,8	116,5	-13,2%	-40,5%

EBITDA	168,1	203,5	103,8	-17,4%	61,9%
Oczyszczony wynik EBIT ¹⁴	98,8	133,0	0,9	-25,7%	10 877,8%
Oczyszczony wynik EBITDA ¹⁴	168,1	212,8	117,4	-21,0%	43,2%

Wzrost poziomu przychodów ze sprzedaży segmentu wydobywczego w 3kw. 2017 roku w porównaniu do 3kw. 2016 roku o 4,3% jest efektem wyższego o 14,0% średniokwartalnego notowania ropy Brent Dtd, wzrostu o 33,8% średniokwartalnego notowania gazu ziemnego oraz wyższego o 7,0% wolumenu sprzedaży segmentu związanego z wyższą sprzedażą węglowodorów w LOTOS Norge. Wzrost ten został zredukowany na skutek spadku o 6,7% średniokwartalnego kursu dolara.

Niższy o 25,6% poziom przychodów ze sprzedaży w porównaniu z 2kw. 2017 roku to przede wszystkim efekt niższego o 24,3% sprzedanego wolumenu gazu i ropy w segmencie oraz niższego o 5,2% średniokwartalnego kursu dolara. Spadek ten został ograniczony na skutek wzrostu o 12,4% średniokwartalnego notowania gazu ziemnego i wyższego o 5,1% średniokwartalnego notowania ropy Brent Dtd.

Spadek amortyzacji (r/r) segmentu wynika ze zmiany szacunków amortyzacji naturalnej majątku morskich kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego w Norwegii w wyniku wzrostu zasobów wydobywalnych węglowodorów z obszaru Sleipner i Heimdal w LOTOS Norge (szerzej → przypisy str. 6).

Oczyszczony wynik EBITDA segmentu wydobywczego za 3kw. 2017 roku wzrósł o 43,2% r/r i obniżył się o 21,0% kw./kw. Zmiany oczyszczonego zysku EBITDA są głównie efektem sprzedanego wolumenu węglowodorów.

¹⁴ Wynik operacyjny i wynik EBITDA oczyszczony z efektów zdarzeń jednorazowych:

- w 2kw.2017 bilans odpisów z tytułu utraty wartości aktywów, strat z tytułu zaniechanych inwestycji i aktualizacji szacunków rezerw w łącznej kwocie około -9 mln PLN
- w 3kw.2016 bilans odpisów z tytułu utraty wartości aktywów i rozpoznania rezerw w łącznej kwocie około 14 mln PLN

Segment produkcji i handlu

- Pełne wykorzystanie nominalnych mocy wytwórczych rafinerii Grupy LOTOS
- Oczyszczony zysk EBITDA LIFO segmentu produkcji i handlu w 3kw. 2017 roku na poziomie 750 mln PLN (+58,5% kw./kw. i 42,9% r/r)
- Realizacja prac w ramach Projektu EFRA na poziomie 84,2%

Struktura przerobu ropy naftowej

tys.ton	3kw. 2017	2kw. 2017 ¹⁵	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Przerób ropy w rafinerii w Gdańsku	2 784,5	2 217,0	2 715,9	25,6%	2,5%
w tym:					
ropa Ural	2 401,8	1 737,3	1 954,2	38,2%	22,9%
ropa Rozewie	55,5	69,1	64,6	-19,7%	-14,1%
ropa litewska	12,8	9,8	10,7	31,0%	20,0%
ropa Lubiatów	76,0	75,9	57,0	0,1%	33,3%
pozostałe gatunki ropy	238,5	324,9	629,4	-26,6%	-62,1%

W 3kw. 2017 roku rafineria pracowała stabilnie, osiągając rekordowy przerób ropy na poziomie 2 784,5 tys. ton, przy pełnym wykorzystaniu zdolności przerobowych.

Realizacja kluczowej inwestycji Grupy LOTOS, tj. Projektu EFRA (tzn. Efektywna Rafinacja), który jest kontynuacją technologicznego unowocześniania rafinerii i naturalnym dopełnieniem konfiguracji pogłębionego przerobu ropy naftowej osiągniętej w ramach inwestycyjnego Programu 10+, została rozpoczęta w dniu 26 czerwca 2015 roku wspólnie ze spółką zależną LOTOS Asphalt. Dalsze pogłębienie konwersji ropy naftowej, wsparte efektami synergii z istniejącymi instalacjami rafinerii w Gdańsku, spowoduje zwiększenie realizowanej marży rafineryjnej z każdej przerobionej baryłki surowca o ok. 2 USD/bbl. Instalacje produkcyjne Programu EFRA wygenerują rocznie ok. 900 tysięcy ton wysokomarżowych paliw bez zwiększenia poziomu przerobu naftowej. Zakończenie prac inwestycyjnych jest planowane na 1 połowę 2018 roku. Szerzej → [Projekt EFRA](#).

W 3 kw. 2017 roku finalizowano prace projektowe, zakupy i dostawy urządzeń i materiałów dla głównych instalacji Projektu. Kontynuowano prace budowlano-montażowe i rozpoczęto działania rozruchowe poszczególnych obiektów. W lipcu i sierpniu przekazano do prób i testów eksploatacyjnych zmodernizowane chłodnie wentylatorowe układu wody chłodniczej oraz zmodernizowany kompleks aminowo-siarkowy (zbudowany w ramach Programu 10+). Przekazano do użytkowania również zakres modernizacji instalacji HDS (tj. odsiarczania oleju napędowego). We wrześniu kontynuowano prace rozruchowe instalacji produkcji tlenu oraz nowego kompresora rafineryjnego systemu powietrza pomiarowego. Na 30 września 2017 roku całkowity postęp prac Projektu EFRA uwzględniający projektowanie, zakupy oraz prace budowlano-montażowe wyniósł 84,2%.

¹⁵ Niższy przerób ropy w 2kw 2017 roku jest związany z cyklicznym postojem remontowym rafinerii, który przebiegał w dniach 3.03 – 14.04.2017r.

Główny wykonawca, firma KT poinformowała Zarząd Grupy LOTOS S.A., o ryzyku niedotrzymania umownego terminu uzyskania statusu RFSU (ang. Ready For Start Up, tj. pełnej gotowości operacyjnej) tej instalacji, powołując się na problemy z mobilizacją właściwej liczby pracowników. W opinii Zarządu Spółki efektywność prac prowadzonych na instalacji DCU wymaga poprawy. Prowadzone są rozmowy z KT o konieczności wdrożenia niezbędnych działań w celu dotrzymania umownego terminu zakończenia realizacji całego Projektu.

Struktura wytworzenia produktów rafineryjnych ¹⁶

	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Produkcja razem (tys.ton)	2 963,2	2 471,0	2 867,7	19,9%	3,3%
Benzyny	413,0	332,3	385,0	24,3%	7,3%
Benzyna surowa	120,8	104,7	117,7	15,4%	2,6%
Oleje napędowe	1 359,5	1 181,0	1 255,9	15,1%	8,2%
Lekkie oleje opałowe	73,7	42,4	41,8	73,8%	76,3%
Paliwo lotnicze JET	133,0	100,6	200,1	32,2%	-33,5%
Produkty ciężkie ¹⁷	525,4	432,8	535,6	21,4%	-1,9%
Pozostałe ¹⁸	337,8	277,2	331,6	21,9%	1,9%

Struktura sprzedaży segmentu produkcji i handlu

tys.ton	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
	2 960,2	2 536,8	3 009,5	16,7%	-1,6%
Benzyny	420,7	371,7	391,3	13,2%	7,5%
Benzyna surowa	120,8	104,7	117,6	15,4%	2,7%
Oleje napędowe	1 465,4	1 270,3	1 340,1	15,4%	9,4%
Lekkie oleje opałowe	66,7	44,1	47,5	51,2%	40,4%
Paliwo lotnicze JET	133,2	119,4	199,0	11,6%	-33,1%
Produkty ciężkie ¹⁴	531,0	433,2	527,5	22,6%	0,7%
Ropa naftowa towar	0,0	0,0	170,0	-	-100,0%

¹⁶ różnica pomiędzy wolumenem przerobionej ropy naftowej i wolumenem produkcji wynika z faktu, że oprócz ropy naftowej na instalacje i do komponowania wyrobów gotowych kierowane są strumienie biokomponentów, dodatków uszlachetniających oraz średnich destylatów naftowych, zakupione od zewnętrznych dostawców. Dodatkowo, w związku z remontem postojowym, produkcja rafinerii została w 2kw 2017 roku zasilona wśladem ponad 100 tys. ton komponentów do produkcji (w większości diesla)

¹⁷ ciężki olej opałowy i komponenty asfaltowe/asfalty

¹⁸ m.in. gazy płynne, oleje bazowe, oleje smarowe, siarka, frakcja ksylenowa, gacz parafinowy, reformat, paliwa bunkrowe, plastyfikator

Pozostałe ropopochodne ¹⁵	222,4	193,4	216,5	15,0%	2,7%
--------------------------------------	--------------	--------------	--------------	-------	------

Rynek paliw płynnych

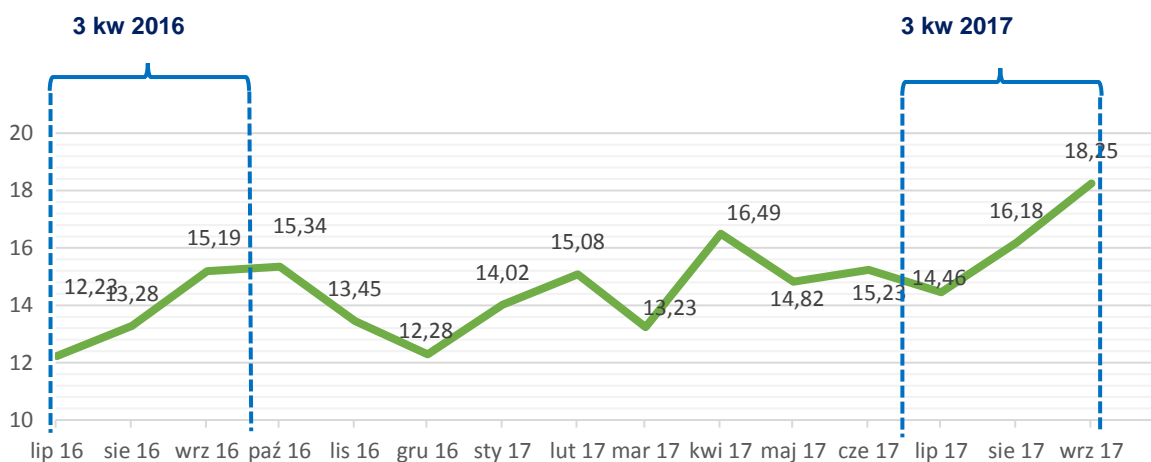
W 3kw. 2017 roku konsumpcja paliw płynnych (tj. oleju napędowego, benzyny oraz lekkiego oleju opałowego) w Polsce wzrosła r/r o 10%. Olej napędowy odnotował wzrost na poziomie 11,8%, benzyna 4,2%, a lekki olej opałowy 14,7%.

Benzyna

Konsumpcja benzyn w Polsce w 3kw. 2017 roku wzrosła o 4,2%. W 3 kw. 2017 roku średni crack na światowych rynkach na benzynie był wyższy r/r o 2,73 USD/bbl.

W 3 kw. 2017 roku Grupa Kapitałowa LOTOS zwiększyła r/r o 8% wolumen sprzedaży benzyn. Sprzedaż za granicę tego produktu spadła o 26%. Zwiększając wolumen sprzedaży benzyn w kraju o 15% r/r, Spółka wykorzystała szansę rynkową, w postaci zwiększonego popytu na paliwa w wyniku skutecznej walki z szarą strefą.

Benzyna motorowa – średniomiesięczny crack produktowy w USD/bbl lipiec 2016 – wrzesień 2017

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

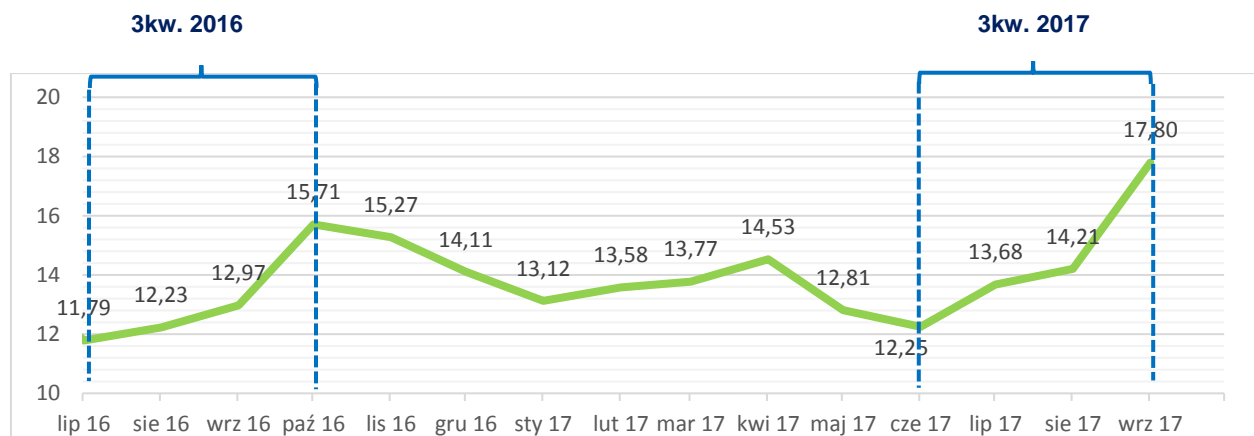
Olej napędowy

Konsumpcja oleju napędowego w Polsce w 3kw. wzrosła o 11,8%. Należy zwrócić uwagę, iż lipiec był ostatnim miesiącem, w którym baza porównawcza pochodzi z okresu, w którym nie funkcjonował jeszcze pakiet paliwowy: wzrost w tym miesiącu wynosił 29,8%, natomiast w sierpniu i wrześniu (miesiące porównywane do wyższej bazy) odpowiednio 5,4% i 4,1%. Wdrożenie pakietu paliwowego znacząco ograniczyło import diesla do Polski w ramach szarej strefy i spowodowało istotne wzrosty zapotrzebowania na olej napędowy z legalnych źródeł.

W raportowanym okresie roku średni crack na oleju napędowym na światowych rynkach wzrósł r/r o 2,9 USD/bbl.

W 3kw. 2017 roku Grupa Kapitałowa LOTOS zwiększyła sprzedaż oleju napędowego o 9% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Sprzedaż oleju napędowego na krajowym rynku wzrosła o 22%, podczas gdy eksport spadł o 93%. Wzrost sprzedaży krajowej jest bezpośrednią konsekwencją uszczelnienia systemu podatkowego i eliminacji z rynku nielegalnych importerów.

**Olej napędowy – średniomiesięczny crack produktowy w USD/bbl
lipiec 2016 – wrzesień 2017**

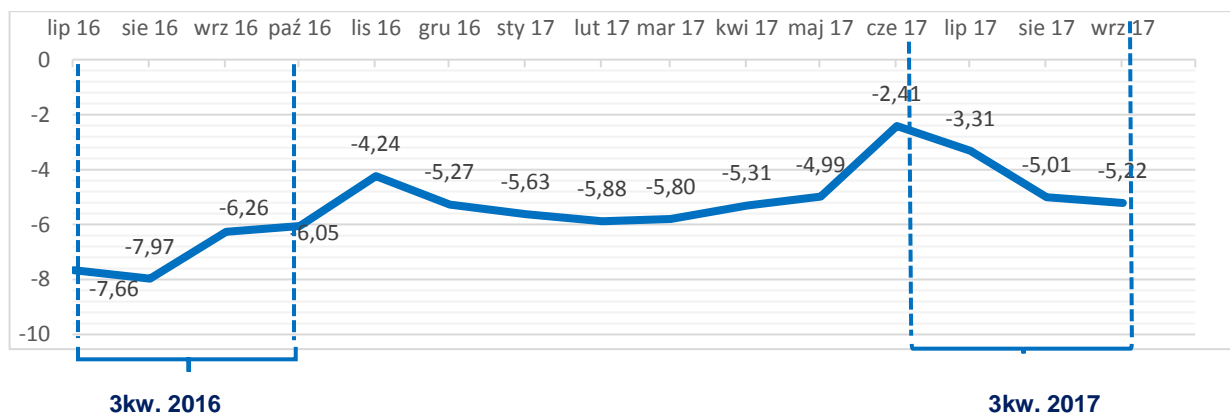

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Ciężki olej opałowy

W 3kw. 2017 roku średni ujemny crack na ciężkim oleju opałowym (tj. COO) na światowych rynkach był r/r o 2,77 USD/bbl wyższy. W 3kw. 2017 roku Grupa Kapitałowa LOTOS zmniejszyła r/r sprzedaż ciężkiego oleju opałowego o 20% w efekcie przekierowania COO do produkcji asfaltów – co było w tym okresie bardziej opłacalne z uwagi na wysokie ceny rynkowe asfaltu, których powodem było m.in. ograniczenie jego podaży.

Ciężki olej opałowy – średniomiesięczny crack produktowy w USD/bbl lipiec 2016 – wrzesień 2017

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Lekki olej opałowy

Konsumpcja lekkiego oleju opałowego w Polsce w 3kw. 2017 roku wzrosła r/r o 14,7%. Wzrost ten wynika z jednorazowego zapotrzebowania elektrowni Kozienice w lipcu. W sierpniu rynek zanotował spadek popytu o 8%, wrzesień utrzymał się na poziomie roku poprzedniego. W związku z tym również sprzedaż lekkiego oleju opałowego Grupy Kapitałowej LOTOS w raportowanym okresie zwiększyła się o 40%.

Wyniki operacyjne segmentu produkcji i handlu

mln PLN	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.16
Przychody ze sprzedaży	6 098,1	5 256,1	5 522,6	16,0%	10,4%
Wynik operacyjny EBIT	650,4	45,2	445,5	1338,9%	46,0%
Amortyzacja	132,9	131,2	121,9	1,3%	9,0%
EBITDA	783,3	176,4	567,4	344,0%	38,1%
EBIT LIFO	662,5	182,5	428,3	263,0%	54,7%
EBITDA LIFO	795,4	313,7	550,2	153,6%	44,6%
Oczyszczony EBITDA LIFO ¹⁹	750,4	473,5	525,0	58,5%	42,9%

Wyższe o 10,4% przychody ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu r/r są efektem wyższej średniej ceny sprzedaży netto oraz wzrostu o 2,7% wolumenu sprzedaży segmentu. Średnia cena sprzedaży netto w segmencie produkcji i handlu w 3kw. 2017 roku wyniosła 2.060 PLN/t i wzrosła r/r o 12,3% na skutek przede wszystkim wyższych notowań produktów naftowych na rynkach światowych mimo niższego średnio-kwartalnego kursu dolara.

Wyższe o 16,0% przychody ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu w 3kw. 2017 roku w porównaniu do 2kw. 2017 roku są głównie skutkiem wyższego o 15,0% wolumenu sprzedaży.

Oczyszczony wynik EBITDA LIFO segmentu produkcji i handlu w 3kw. 2017 roku wyniósł 750,4 mln PLN, tj. o 58,5% więcej niż w poprzednim kwartale i o 42,9% więcej niż w kwartale porównywalnym poprzedniego roku głównie dzięki wyższym crackom produktowym oraz wzrostowi wolumenu sprzedanych produktów paliwowych.

Sieć stacji paliw LOTOS

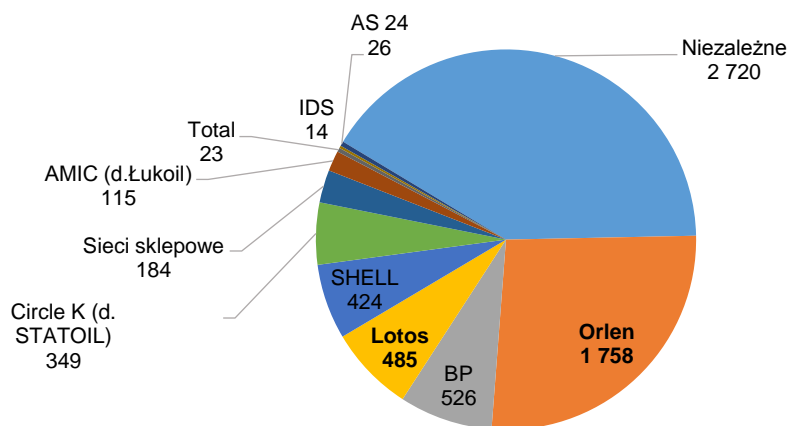
	30.09.2017	30.06.2017	30.09.2016	3kw.17 -2kw.17	3kw.17 -3kw.16
	485	485	480	0	5
Stacje własne CODO	302	301	295	1	7
w tym: LOTOS OPTIMA	121	121	122	0	-1
Stacje partnerskie DOFO	183	184	185	-1	-2

¹⁹ Wynik EBITDA, uwzględniający efekt LIFO na wycenie zapasów, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu na poziomie wyceny zapasów LIFO, oczyszczony o odpisy aktualizujące wartość zapasów oraz różnice kursowe z działalności operacyjnej; dodatkowo w 3kw. i w 2kw. 2017 roku koszt remontu „Wiosna 2017” oraz rozwiązana w 2kw. 2017 roku rezerwę na spory sądowe

w tym: LOTOS OPTIMA **83** 83 76 0 7

Liczba stacji paliw w okresie 3kw. 2017 pozostała na poziomie z końca 2 kwartału 2017 roku, tj. 485 jednostek. W porównaniu do stanu na 30 września 2016 roku nastąpił wzrost (+5) liczby stacji paliw (saldo: CODO: +7 DOFO:-2). O 6 obiektów wzrosła r/r liczba stacji w segmencie ekonomicznym LOTOS Optima.

Struktura ilościowa rynku stacji paliw w Polsce na dzień 30 września 2017 r.

Źródło: POPiHN

Wyniki operacyjne obszaru detalicznego

mln PLN	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.17
Wolumen sprzedaży (tys. ton)	320,5	292,4	295,4	9,6%	8,5%
Przychody ze sprzedaży	1 515,1	1 394,3	1 359,4	8,7%	11,5%
Wynik operacyjny	43,1	23,6	39,4	82,6%	9,4%
Amortyzacja	18,2	18,4	17,3	-1,1%	5,2%
EBITDA	61,3	42,0	56,7	46,0%	8,1%

Począwszy od 2017 roku wyniki kanału sprzedaży SDS (tj. System Diesel Service) nie są już ujmowane w obszarze detalicznym, są raportowane w całościowych wynikach segmentu produkcji i handlu. W celu zapewnienia porównywalności w powyższej tabeli również dane za 3 kw. 2016 roku zostały zaprezentowane analogicznie.

W 3kw. 2017 roku obszar detaliczny wykazał zysk operacyjny w wysokości 43,1 mln PLN. Wzrost zysku wynika między innymi z wyższego wolumenu sprzedanych paliw oraz wyższych marż paliwowych i pozapaliwowych.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyniki operacyjne Grupy Kapitałowej LOTOS

mln PLN	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016	3kw.17 /2kw.17	3kw.17 /3kw.17
Przychody ze sprzedaży	6 262,6	5 454,9	5 660,0	14,8%	10,6%
Wynik operacyjny EBIT	756,5	172,9	431,7	337,5%	75,2%
Amortyzacja	202,2	210,7	238,0	-4,0%	-15,0%
EBITDA	958,7	383,6	669,7	149,9%	43,2%
Efekt LIFO ²⁰	12,1	137,3	-17,2	-91,2%	-
EBIT LIFO	768,6	310,2	414,5	147,8%	85,4%
Oczyszczony EBIT LIFO ²¹	725,0	486,0	402,9	49,2%	79,9%
Oczyszczona EBITDA LIFO ¹⁸	925,8	690,0	640,9	34,2%	44,5%

Grupa Kapitałowa LOTOS, zgodnie z przyjętymi zasadami wyceny zapasów, stosuje do wyceny rozchodu zapasów metodę średniej ważonej ceny nabycia. Stosowanie takiej metody wyceny zapasów powoduje opóźnienie przenoszenia efektów zmiany cen ropy w stosunku do cen wyrobów gotowych. W związku z powyższym, wzrostowa tendencja cen ropy wpływa pozytywnie, a tendencja spadkowa wpływa negatywnie na osiągnięte wyniki finansowe.

Wyniki operacyjne uwzględniające powyższą metodę wyceny zapasów zaprezentowano w tabeli w pozycjach EBITDA, wynik operacyjny EBIT. Równocześnie dokonano szacunków wyceny rozchodu wg metody LIFO i zaprezentowano w tabeli: efekt LIFO, EBIT LIFO, oczyszczony EBIT LIFO oraz oczyszczony EBITDA LIFO.

Grupa Kapitałowa LOTOS wykazała w 3kw. 2017 roku zysk operacyjny w wysokości 756,5 mln PLN, na który składały się zysk operacyjny segmentu produkcji i handlu 650,4 mln PLN, zysk operacyjny segmentu wydobywczego 98,8 mln PLN oraz korekty konsolidacyjne w wysokości 7,3 mln PLN (głównie korekta niezrealizowanej marży na sprzedaży ropy Rozewie i ropy litewskiej). Wynik operacyjny powiększony o amortyzację wg szacunkowej wyceny zapasów metodą LIFO (bez uwzględnienia teoretycznych odpisów wg LIFO) za 3kw. 2017 roku, z wyłączeniem zdarzeń jednorazowych oraz różnic kursowych z działalności operacyjnej (tzw. oczyszczony EBITDA LIFO) wyniósł 925,8 mln PLN.

Dodatni wynik na działalności finansowej w Grupie Kapitałowej LOTOS w 3kw. 2017 roku wyniósł 60,9 mln PLN. Składa się on głównie z dodatnich różnic kursowych na poziomie 79,1 mln PLN, z dodatniego efektu

²⁰ Efekt LIFO = EBIT LIFO (oszacowany przy zastosowaniu metody wyceny rozchodu zapasów wg Last In First Out, tj. „ostatnie przyszło – pierwsze wyszło”) – EBIT

²¹ Wynik operacyjny, uwzględniający efekt LIFO na wycenie zapasów, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu na poziomie wyceny zapasów LIFO (zawiązanie odpisów w 2kw. 2017 -69,6 mln PLN, rozwiązanie odpisów w 1kw. 2017 34,9 mln PLN, w 2kw. 2016 327,4 mln PLN), oczyszczony o odpisy aktualizujące wartość zapasów, różnice kursowe z działalności operacyjnej oraz dodatkowo bilans odpisów z tytułu utraty wartości aktywów, strat z tytułu zaniechanych inwestycji i aktualizacji szacunków rezerw w segmencie wydobywczym, koszty remontu postojowego i rozwiązanie rezerw na sprawy sądowe w segmencie produkcji i handlu

wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających w wysokości 30,2 mln PLN oraz ujemnego wyniku z tytułu skompensowania odsetek od zadłużenia, przychodów odsetkowych i prowizji na poziomie -48,0 mln PLN.

Efekt wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających ryzyko rynkowe w 3kw. 2017 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS zawiera przede wszystkim nadwyżkę dodatniego rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających poziom kursów walutowych w wysokości 18,0 mln PLN oraz transakcji zabezpieczających poziom cen produktów na poziomie 9,9 mln PLN.

Wykaz transakcji zabezpieczających poziom cen produktów naftowych na 30.09.2017 roku

Okres	Produkt/Surowiec	sprzedaż	kupno	sprzedaż	kupno
		Ciężki olej opałowy	Ciężki olej opałowy	Lekki olej opałowy	Lekki olej opałowy
		3.5 PCT Barges FOB Rotterdam	3.5 PCT Barges FOB Rotterdam	Gasoil .1 Cargoes CIF NWE / ARA	Gasoil .1 Cargoes CIF NWE / ARA
4kw. 2017	Wolumen (mt)	-4 850	46 273	-4 150	449
	Przedział ceny (USD/mt)	308 - 316	183,75 - 380	371,25 - 513	525 - 532,75
1kw. 2018	Wolumen (mt)		2 411	-222	
	Przedział ceny (USD/mt)		217,5 - 224,75	417 - 432,5	
2kw. 2018	Wolumen (mt)		42 364	-3 916	
	Przedział ceny (USD/mt)		217,5 - 308	412 - 508,75	
3kw. 2018	Wolumen (mt)		29 561	-2 733	
	Przedział ceny (USD/mt)		217,5 - 302	412 - 492	
4kw. 2018	Wolumen (mt)		8 608	-796	
	Przedział ceny (USD/mt)		217,5 - 278,5	412 - 486	

Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom kursów walutowych na 30.09.2017 roku

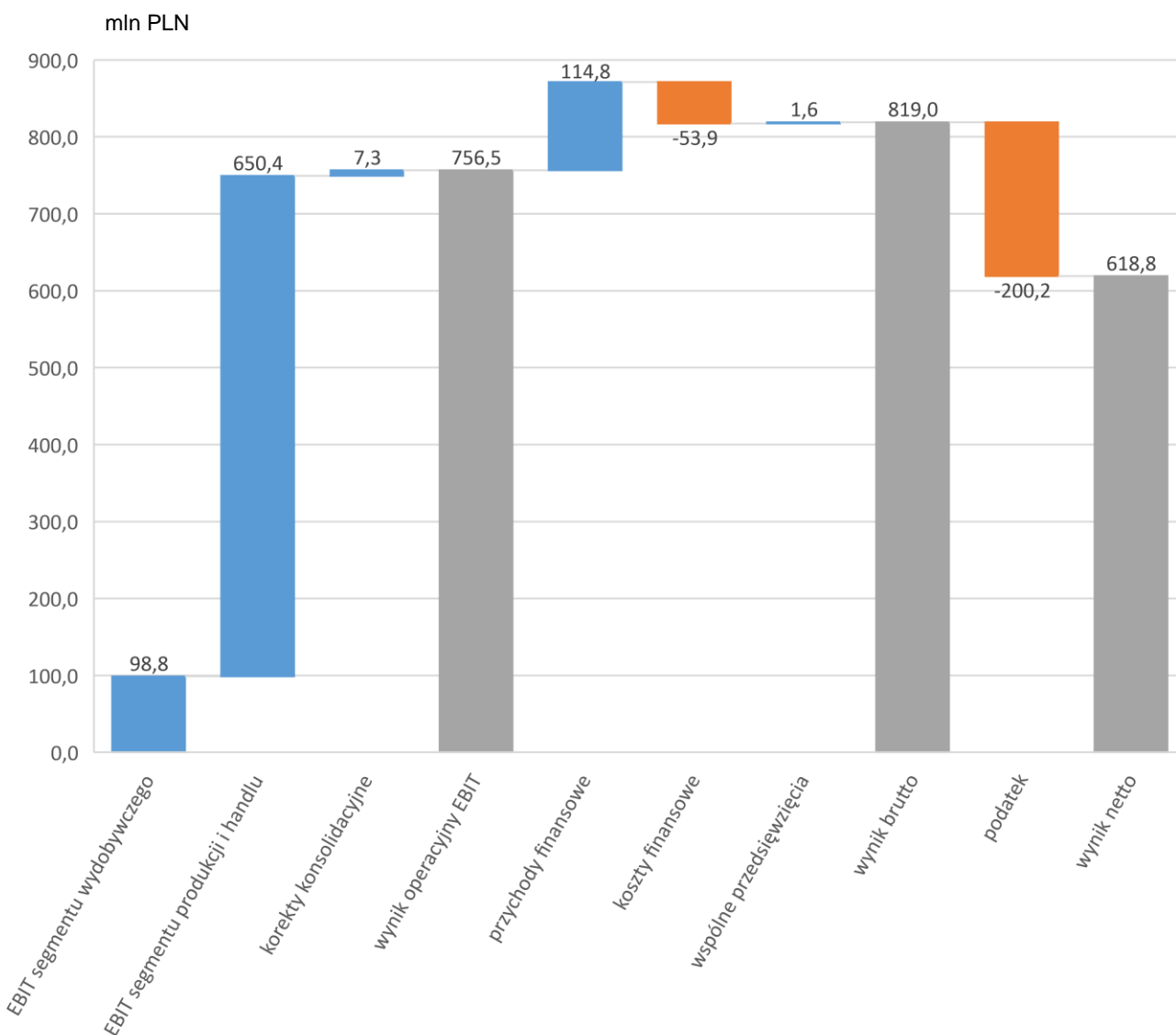
Para walut	Instrument	Wolumen	Waluta	Przedział kursu
Kursy EUR/USD	Forward	65 545 752	EUR	1,0905 - 1,2006
Kursy EUR/PLN	Forward	5 000 000	EUR	4,2167 - 4,2995
Kursy USD/PLN	Forward	-437 502 955	USD	3,525 - 4,174

Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom stopy procentowej na 30.09.2017 roku

Instrument	Data początkowa	Data końcowa	Nominał	Waluta	Przedział stopy procentowej	Stopa referencyjna
IRS	od 21.06.2017	od 16.10.2017	704 000 019	USD	1,145%-4,045%	LIBOR 3M - LIBOR 6M
	do 29.03.2019	do 21.12.2021				

Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂ na 30.09.2017 roku

		2017		2018		2019		2020	
		Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)
EUA	Futures	840 000	4,61 - 8,29	660 000	4,45 - 5,65	33 000	8,57-8,6	-10.000	7,19

Dekompozycja skonsolidowanych wyników Grupy Kapitałowej LOTOS w 3kw. 2017 roku

Skonsolidowany zysk netto Grupy Kapitałowej LOTOS w 3kw. 2017 roku wyniósł 618,8 mln PLN.

Wyniki EBIT, wynik brutto i wynik netto Grupy Kapitałowej LOTOS

mIn PLN	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016
Wynik operacyjny EBIT	756,5	172,9	431,7
Wynik przed opodatkowaniem	819,0	268,4	495,1
Wynik netto	618,8	157,5	379,9

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – aktywa

Aktywa (mln PLN)	30.09.2017	31.12.2016	zmiana	%
Aktywa (mln PLN)	20 473,2	19 326,3	1 146,9	5,9%
Aktywa trwałe	12 475,3	12 330,7	144,6	1,2%
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	8 715,4	8 261,7	453,7	5,5%
Wartości niematerialne segmentu produkcji i handlu	163,8	170,0	-6,2	-3,6%
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego	2 440,2	2 390,0	50,2	2,1%
Wartości niematerialne segmentu wydobywczego	336,2	481,9	-145,7	-30,2%
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	106,1	98,1	8,0	8,2%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	425,7	596,0	-170,3	-28,6%
Pochodne instrumenty finansowe	3,7	20,9	-17,2	-82,3%
Pozostałe aktywa długoterminowe	284,2	312,1	-27,9	-8,9%
Aktywa obrotowe	7 997,9	6 995,1	1 002,8	14,3%
Zapasy	3 261,8	3 333,6	-71,8	-2,2%
Należności z tytułu dostaw i usług	2 646,2	2 251,7	394,5	17,5%
Należności z tytułu podatku dochodowego	2,1	8,0	-5,9	-73,8%
Pochodne instrumenty finansowe	133,7	80,0	53,7	67,1%
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	424,6	577,2	-152,6	-26,4%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 529,5	744,6	784,9	105,4%
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	0,0	0,5	-0,5	-100,0%

Na dzień 30 września 2017 roku suma bilansowa Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosła 20 473,2 mln PLN, co oznacza wzrost w okresie 9 miesięcy 2017 roku o 1 146,9 mln PLN.

Główne zmiany w pozycjach aktywów:

- wzrost o 784,9 mln PLN stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów (głównie w LOTOS Norge, LOTOS Paliwa i Grupa LOTOS S.A.),
- wzrost o 453,7 mln PLN rzeczowych aktywów trwałych segmentu produkcji i handlu związanych z realizacją Programu EFRA,
- wzrost o 394,5 mln PLN należności z tytułu dostaw i usług, związany z wyższym wolumenem sprzedaży i wyższymi cenami paliw i asfaltów w 3kw. 2017 roku w porównaniu z 4kw. 2016 roku,
- spadek o 170,3 mln PLN stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego,

- spadek o 152,6 mln PLN poziomu pozostałych aktywów krótkoterminowych
- spadek o 145,7 mln PLN wartości niematerialnych segmentu wydobywczego związany z przeklasyfikowaniem aktywów na złożu Utgard z kat. 2C (tj. zasoby warunkowe) do kat. 2P (tj. zasoby pewne i prawdopodobne).

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – źródła finansowania

	30.09.2017	31.12.2016	zmiana	%
Kapitał własny i zobowiązania (mln PLN)	20 473,2	19 326,3	1 146,9	5,9%
Kapitał własny	10 066,1	8 610,9	1 455,2	16,9%
Kapitał podstawowy	184,9	184,9	0,0	0,0%
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2 228,3	2 228,3	0,0	0,0%
Kapitał rezerwowi z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-372,2	-812,8	440,6	54,2%
Zyski zatrzymane	7 947,7	6 945,5	1 002,2	14,4%
Różnice kursowe z przeliczenia	77,3	64,9	12,4	19,1%
Udziały niekontrolujące	0,1	0,1	0,0	0,0%
Zobowiązania długoterminowe	4 957,4	5 443,7	-486,3	-8,9%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 338,7	3 980,6	-641,9	-16,1%
Pochodne instrumenty finansowe	12,3	36,3	-24,0	-66,1%
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	252,8	57,4	195,4	340,4%
Świadczenia pracownicze	176,8	168,5	8,3	4,9%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1 176,8	1 200,9	-24,1	-2,0%
Zobowiązania krótkoterminowe	5 449,7	5 271,7	178,0	3,4%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 526,1	1 576,7	-50,6	-3,2%
Pochodne instrumenty finansowe	56,5	172,9	-116,4	-67,3%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 676,8	1 718,2	-41,4	-2,4%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	178,4	49,2	129,2	262,6%
Świadczenia pracownicze	121,9	135,6	-13,7	-10,1%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1 890,0	1 619,1	270,9	16,7%

Wzrost stanu kapitału własnego Grupy Kapitałowej LOTOS w okresie 9 miesięcy 2017 roku do poziomu 10 066,1 mln PLN (+1 455,2 mln PLN vs. 2016 rok nastąpił głównie na skutek wzrostu poziomu zysków zatrzymanych o 1.002,2 mln PLN powiększonego o odniesione na kapitał rezerwowi dodatnie różnice kursowe z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych skorygowane o efekt podatkowy w kwocie 440,6 mln PLN.

Udział kapitału własnego w sumie pasywów wzrósł o 4,6 punkty procentowe (vs. 2016) i wyniósł 49,2%.

Główne zmiany w pozycjach zobowiązań (-308,3 mln PLN):

- niższy o 692,5 mln PLN stan kredytów, pożyczek, obligacji oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego głównie na skutek przeszacowania kredytów w walutach obcych
- niższy o 140,4 mln PLN poziom ujemnej wyceny pochodnych instrumentów finansowych,
- wzrost o 195,4 mln PLN stanu zobowiązań z tytułu podatku odroczonego,
- wzrost o 246,8 mln PLN stanu pozostałych zobowiązań oraz rezerw głównie na skutek zobowiązań z tytułu dywidend oraz zobowiązań z tytułu akcyzy i opłaty paliwowej.

Dług finansowy Grupy Kapitałowej LOTOS na 30 września 2017 roku osiągnął poziom 4 864,8 mln PLN (-692,5 mln PLN vs. 31 grudnia 2016 roku). Wskaźnik relacji długu finansowego skorygowanego o wolną gotówkę do kapitału własnego wyniósł 33,1% (-22,8 punktów procentowych vs. 31 grudnia 2016 roku).

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

mIn PLN	3kw. 2017	2kw. 2017	3kw. 2016
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	1 243,1	724,2	1 176,5
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-275,3	-381,6	-190,4
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-322,9	-141,1	-249,8
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-2,4	-1,2	-7,8
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	642,5	200,3	728,5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	887,0	686,7	510,5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	1 529,5	887,0	1 239,0

Stan środków pieniężnych na 30 września 2017 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS (uwzględniający zadłużenie w rachunkach bieżących) wyniósł 1.529,5 mln PLN. Przepływy pieniężne netto zwiększyły stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w okresie 3kw. 2017 roku o 642,5 mln PLN.

Wysokie dodatnie saldo przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w 3kw. 2017 roku wynoszące 1.243,1 mln PLN wynika z powiększenia zysku netto o amortyzację i podatek dochodowy i związane jest przede wszystkim ze wzrostem stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług wynikającym z wyższej wartości ropy spoza Grupy Kapitałowej zakupionej w 3kw. 2017 roku w porównaniu z 2kw. 2017 roku, na skutek wzrostu cen ropy.

Ujemne saldo przepływów środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej (-275,3 mln PLN) dotyczy przede wszystkim zakupu rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych związanych z segmentem produkcji i handlu (Projekt EFRA) oraz segmentem wydobywczym (Projekt B8).

Ujemne saldo przepływów środków pieniężnych z działalności finansowej w 3kw. 2017 roku (-322,9 mln PLN) uwzględnia głównie ujemne saldo wpływów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wydatków z tytułu ich spłaty i zapłaconych odsetek w kwocie 109,6 mln PLN, zapłacone dywidendy w wysokości 184,9 mln PLN oraz środki przeznaczone na wykup części obligacji na poziomie 83,2 mln PLN.

**Informacje dodatkowe
do wyników skonsolidowanych
Grupy Kapitałowej LOTOS
za 3 kwartał 2017 roku**

Informacje dodatkowe

Dodatkowe informacje wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim

Zgodnie z § 87 oraz § 83 ust.1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. z późniejszymi zmianami w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. Nr 33, poz. 259 z 2009 r., z późniejszymi zmianami), Zarząd Grupy LOTOS S.A. (Spółka) przekazuje następujące informacje:

I. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Grupy LOTOS S.A. na dzień przekazania niniejszego raportu

Tab. 5 Struktura akcjonariatu Grupy LOTOS S.A. na dzień przekazania raportu za 3 kw 2017 r.

Akcjonariusze	Liczba akcji/głosów równoważna wartości nominalnej akcji	Udział w ogólnej liczbie głosów równoważny udziałowi w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	98 329 515	53,19%
Pozostali	86 543 847	46,81%
Razem	184 873 362	100,00%

II. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji Spółki lub uprawnień do nich przez osoby z Zarządu oraz Rady Nadzorczej, zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami

Zgodnie z wiedzą Spółki i według oświadczeń z 24.10.2017 r. składanych w celu sporządzenia raportu za 3kw 2017 r., członkowie Zarządu ani członkowie Rady Nadzorczej nie posiadają na dzień przekazania niniejszego raportu akcji Spółki ani uprawnień do nich.

III. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których pojedyncza lub łączna wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki i innych ryzykach Grupy LOTOS S.A. lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych

Na dzień 30 września 2017 roku nie występują istotne postępowania dotyczące zobowiązań lub wierzytelności toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których pojedyncza lub łączna wartość dotycząca spółek Grupy Kapitałowej LOTOS (Grupy) stanowi co najmniej 10 % kapitałów własnych Spółki. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Spółki lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych przedstawiono w nocie 23.1 dodatkowych informacji i objaśnień do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej LOTOS za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 r.

IV. Informacja o udzielonych przez Grupę LOTOS S.A. lub jednostki od niej zależne poręczeniach kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego

podmiotu, jeżeli łączna wartość poręczenia lub gwarancji stanowi równowartość co najmniej 10 % kapitałów własnych Spółki

W dniu 8 sierpnia 2017 roku Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdańsku wydał potwierdzenia przyjęcia zryczałtowanego zabezpieczenia akcyzowego z terminem obowiązywania od 20 sierpnia 2017 roku do 19 sierpnia 2019 roku na łączną zryczałtowaną kwotę 240.000 tys. złotych. Zabezpieczenie akcyzowe zostało złożone w formie dwóch weksli własnych.

V. Informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego Grupy Kapitałowej LOTOS i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez Grupę LOTOS S.A.

Oprócz informacji zaprezentowanych w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w Komentarzu Zarządu, nie występują inne informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego Grupy i ich zmian lub dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez Grupę.

VI. Stanowisko Zarządu odnośnie do możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie kwartalnym w stosunku do wyników prognozowanych

Zarząd Grupy LOTOS S.A. nie publikował prognoz wyników finansowych na 2017 rok.

W związku z ogłoszoną przez Spółkę „Strategią Grupy LOTOS na lata 2017 – 2022 Zarząd stoi na stanowisku, że osiągnięte przez Grupę Kapitałową LOTOS w 3 kwartale 2017 r. wyniki nie podważają możliwości zrealizowania założonych celów strategicznych.

VII. Czynniki, które w ocenie Grupy LOTOS S.A. będą miały wpływ na osiągnięte przez Grupę Kapitałową LOTOS wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału

Wśród podstawowych czynników, mogących, w ocenie Spółki, mieć wpływ na wyniki w 4kw. 2017 r. należy wymienić:

- otoczenie makroekonomiczne, w szczególności trend notowań ropy, gazu i produktów naftowych oraz kształtowanie się relacji pary walut USD/PLN, która wpływa na wyniki Grupy Kapitałowej LOTOS, ze względu na notowanie zarówno cen surowca, jak i części cen produktów w USD oraz zadłużenie Grupy LOTOS S.A. denominowane w dolarach,
- kształtowanie się podaży i popytu na produkty naftowe w Polsce i Europie; w dłuższej perspektywie spodziewany jest wzrost popytu na olej napędowy przy słabnącym popycie na benzyny motorowe; tendencje te znajdują odzwierciedlenie w strategii realizowanej przez Grupę Kapitałową LOTOS,
- realizację rozpoczętych projektów w segmencie produkcji i handlu (Projekt EFRA) oraz projektów w segmencie poszukiwania i wydobywania ropy naftowej,
- optymalizację w segmencie produkcji i handlu w kierunku maksymalizacji marży rafinerijnej Grupy LOTOS S.A.,
- dalsze wzmocnienie pozycji rynkowej Grupy Kapitałowej LOTOS, ze szczególnym naciskiem na poprawę rentowności w obszarze detalicznym.

VIII. Istotne zdarzenia po dacie bilansowej

Do dnia publikacji niniejszego dokumentu w Spółce nie wystąpiły istotne zdarzenia po dacie bilansowej.

IX. Informacje o zawarciu przez emitenta jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe

W raportowanym okresie Grupa LOTOS S.A. nie zawierała z podmiotami powiązanymi umów na warunkach innych niż rynkowe.

X. Opis zmian organizacji Grupy Kapitałowej LOTOS

W raportowanym okresie nie wystąpiły istotne zmiany w organizacji Grupy

XI. Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń emitenta w okresie, którego dotyczy raport, wraz z wykazem najważniejszych dokonań i zdarzeń dotyczących emitenta

Wykaz istotnych zdarzeń dotyczących emitenta w raportowanym okresie:

- Wzrost sprzedaży krajowej Grupy Kapitałowej LOTOS o 16,7% (kw/kw), związany z ograniczeniem szarej strefy w handlu paliwami na krajowym rynku

XII. Wskazanie czynników i zdarzeń, w tym o nietypowym charakterze, mających istotny wpływ na skrócone sprawozdanie finansowe

Grupa informuje, że w dniu 12 września 2017 roku Minister Środowiska wydał decyzję zmieniającą warunki koncesji na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie złoża B8 w zakresie wydłużenia okresu obowiązywania koncesji do dnia 5 września 2036 roku, w zakresie możliwości zatłaczania wód złożowych do górotworu oraz wprowadzenie zapisu umożliwiającego wiercenia maksymalnie do trzech nowych otworów: 2 produkcyjnych i 1 zatłaczającego wraz z ewentualną rekonstrukcją otworów już istniejących. Na podstawie zatwierdzonej decyzją Ministra Środowiska "Dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża ropy naftowej B8", wskazano wzrost możliwych do wydobycia węglowodorów ze złoża o 8,2 mln boe, w stosunku do wcześniej zatwierdzonych zasobów. W związku z powyższym, rezerwy złoża B8 w kategorii 2P wykazane zostały na poziomie 37,2 mln boe na dzień 30 września 2017 roku (przyrost w stosunku do 29,0 mln boe na dzień 30 czerwca 2017 roku).

Poza tym w raportowanym okresie nie wystąpiły czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, które miałyby istotny wpływ na skrócone sprawozdanie finansowe. Opis zmian istotnych pozycji sprawozdawczych oraz czynników wpływających na wyniki finansowe osiągnięte w okresie sprawozdawczym, jak również krótkie podsumowanie wyników segmentów działalności Grupy zawarto w treści Komentarza Zarządu Grupy LOTOS S.A. do wyników skonsolidowanych za 3 kwartał 2017 roku.